

Dorogi Zrínyi Ilona Óvoda

2510. Dorog, Hősök tere 2.
OM: 202010

„ÉP – KÉZ – LÁB”

EGÉSZSÉGNEVELŐ

MOZGÁSHARMÓNIA

ALAPOZÓ
ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

9. sz.

Felülvizsgálta: Az óvoda nevelőtestülete

Módosította és szerkesztette: Szezechné Daróczi Anikó
igazgató

Tartalom

FELTÉTELRENDSZER.....	1
A PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA	13
GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	16
AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA.....	25
PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ	35
A PROGRAM PEDAGÓGIAI RENDSZERE	42
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	45
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	51
A GYERMEK MEGISMERÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK	55
NYOMON KÖVETÉSE, DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉSE, MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE	55
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI ..	59
GYERMEKVÉDELEM.....	72
ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK	76
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	79
AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI	87
ZÁRÓRENDELKEZÉSEK	89

BEVEZETŐ

Óvodánk Dorog város első óvodájának jogutód intézménye, 2021/2022 nevelési évben ünnepelte fennállásának 120. évfordulóját, melyet négy alkalomból álló programsorozattal ünnepeltünk. Első, hangsúlyos eleme egy időkapszula földbe helyezése volt, melynek felnyitása 20 év múlva esedékes.

Az 1993. évi LXXIX. többször módosított közoktatásról szóló törvény és az akkor hatályos Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (ÓNOAP) alapján a szociokulturális, a természeti - társadalmi környezet jellemzői, a gyermeki szükségletek, a szülői igények és vélemények, valamint személyi és tárgyi feltételeink figyelembevételével, 1999. szeptember 1. hatállyal vezettük be a helyileg kimunkált **Ép – Kéz – Láb egészségnevelő, mozgásharmónia alapozó helyi óvodai pedagógiai programunkat**. Az elnevezésben eredetileg szereplő *mozgásfejlesztés* kifejezést *mozgásharmónia* fogalomra változtattuk, mert ez jobban kifejezi pedagógiai tevékenységünk célját, komplexitását és a mozgáshoz kapcsolt zene sokoldalú alkalmazását. A mozgás a 3-7 éves gyermek alapvető szükséglete, az értelmi fejlődés alapja. Ezt a tényt a jelenleg érvényben lévő ÓNOAP is megerősíti. Mivel a mozgás, az érzékelés, észlelés - kiemelten a térérzékelés - meghatározó a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók optimális fejlődéséhez, programunk segíti az iskolaérettség kialakulását, egyben - közvetve - megvalósul a viselkedési és tanulási zavarok prevenciója is. Mozgásfejlesztő profilunk jelképe a pöttyös labda, ezért ezt választottuk intézményi logónak is: gömbölyű formájánál fogva érzékelteti programunk teljességét, komplexségét, EGÉSZ-ségét. Utal a labda sokoldalú alkalmazására; a játékra - ami az óvodás korosztály alapvető tevékenysége és az eredményes óvodai pedagógiai munka meghatározó feltétele. A labda egyben olyan alapvető játékeszköz, amit a gyerekek már kicsi koruktól fogva ismernek, szeretnek. A labda tudatos óvodai alkalmazását a gyógypedagógusok is ajánlják.

A labdás tevékenységek átfogó alkalmazásának járulékos hozadéka, hogy az óvoda után, a városban többféle labdás sporttevékenység közül is választhatnak a gyerekek. A pöttyös labda, mint vizuális ábra, praktikus okokból is tudatos választás: helyi pedagógiai programunk rendszere szövegesen jól ábrázolható benne.

A program bevezetése óta rendszeresen alkalommal felmértük a pedagógiai programunkkal kapcsolatos elégedettséget partnereink körében. A szülők felmérésének eredménye, a nevelési programra vonatkozó kérdéskörben, minden alkalommal 90-100 % közötti lett. A helyi programmal való tartósan magas elégedettségi szint a trendvizsgálatokban is nyomon követhető.

Az 5-7 éves gyermekek körében végzett, fényképes, piktogramos módszerrel történő elégedettségmérések alkalmával, legtöbbször a mozgásos, ezen belül a szabadtéri mozgásos

játékokat, tevékenységeket sorolták az első három helyre a nagycsoportos korú óvodások, többnyire 100% eredménnyel – ezzel is kinyilvánítva egyik alapvető életkori szükségletüket.

Három alkalommal ellenőrizte a programot szakértő: az első beválás kontroll (2002) alkalmával, a városi óvodai intézményszerkezet átalakításkor (2010), valamint az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés alkalmával (2018, 2025). Minden alkalommal megerősítették törvényességét, gyermekközpontúságát, szakmaiságát és korszerűségét.

Intézményünk nevelőtestülete több alkalommal felülvizsgálta és módosította szakmai alapdokumentumunkat, törvényességi vagy/és tartalmi szempontból. A jogszabályi háttér változásai, az oktatáspolitikai koncepciók és Dorog Város Képviselő-Testületének döntései (különböző ágazati és helyi rendeletek) következtében megvalósult intézményszerkezet átalakítások, az ONOAP változásai és jelentősebb pályázati támogatások következtében.

Ilyenek voltak: a *TÁMOP 3.1.4.* pályázati támogatással adaptált *kompetencia alapú óvodai programcsomag adaptálása*, melynek korszerű módszertani elemei a tematikus - elsősorban projekt - tervezés, a három szintű differenciálás, komplex tevékenységszervezés, drámapedagógia; továbbá az SNI gyermekek integrációja, az IPR-integrált pedagógiai rendszer; IKT – infokommunikációs technikák.

Az *EFOP-3.1.1 Kisgyermekkorai nevelés támogatása* kiemelt európai uniós projektben megvalósuló tehetséggondozás, művészetpedagógia, mozgás, egészségnevelés megújító képzetek.

Az *NTP OTKP 17 óvodai tehetséggondozás*, valamint az *Iskolakert hálózat óvodakert alprogramja mentor kategóriájában megvalósult* óvodakerti munkánk innovációja.

A COVID-19 pandémia következtében kialakított és megvalósított *Online ovi program* kidolgozása és alkalmazása következtében is változtatás történt. A módosítások a dokumentum fő részébe és/vagy/ mellékletébe kerültek.

A legutóbbi (2024) törvényességi-tartalmi módosítás a kétévente kötelező felülvizsgálat következtében, valamint jogszabály módosulás, a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény és a hozzá kapcsolódó 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet megjelenésével összefüggő változtatás, pontosítás volt.

A jelenlegi felülvizsgálatot, módosítást a 363/2012.(XII.17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról módosításai, kiegészítései, a 77/2025.(IV.15.) Korm. rendeletben meghatározottak tették szükségessé.

Helyi óvodapedagógiai munkánk megalapozottságát, korszerűségét, gyermekközpontúságát támasztja alá az ország és a térség óvodai nevelésében betöltött bázis szerepünk 2017-2022 között. Az Oktatási Hivatal Bázis Intézményeként két pályázati cikluson keresztül, rendszeresen osztottuk

szakmai jogyakorlatainkat és szerveztünk szakmai tanévnyitókat, előadásokat, műhelymunkákat az érdeklődő intézmények, vezetők, pedagógusok számára.

2019-2020 nevelési évtől - a 30 éve végzett óvodakerti munkánk alapján - óvodakerti mentor intézményként segítjük a szakterületet bevezetni kívánó óvodákat, az ország első öt óvodakerti mentor óvodájának egyikeként.

2022-ben az országban első ízben odaítélt országos szakmai elismerésben részesültünk: „A gyermek mindenkinek felett álló érdekeit képviselő óvoda” Körmöci Katalin vándordíj boldog tulajdonosai lettünk.

2025. augusztus 22.

Szezechné Daróczy Anikó

igazgató

I. FELTÉTELRENDSZER

1. Alapadatok

1.1. Az óvoda neve, címe

Dorogi Zrínyi Ilona Óvoda
2510 Dorog, Hősök tere 2.
OM azonosítója: 202010

1.2 Az óvoda fenntartója, fenntartó székhelye

Dorog Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2510 Dorog, Bécsi út 79-81

1.3. Alapítása

Alapításának dátuma: 1985. december 31.

1.4. Férőhely, csoportok száma

Férőhely: 75 fő

Csoportok száma: 3

2. Az óvoda szociokulturális, természeti és épített környezete

2.1. Szociokulturális környezet

Az intézmény Dorog város központjában helyezkedik el. A beiratkozó gyermekek egy része kertes házas övezetben él, de egyre több család lakik lakótelepen, lakóparkban, melyek közvetlen lakókörnyezetében kevés a mozgásra alkalmas szabad tér. Tapasztalataink szerint már a gyermekek egészen kicsi korától egyre inkább meghatározó szabadidős tevékenység otthon a TV-nézés, számítógép, okos telefon és egyéb virtuális eszközök használata - különösen a fiúgyermekek körében. A mozgás hiánya, a mozgásszükséglet kielégítetlensége az óvodások testi-lelki egészségére, fejlődésére egyaránt negatív hatással van, de magatartási, szocializációs problémákat is okoz. Sok óvadás táplálkozására jellemző az egészségtelen ételek fogyasztása.

Pozitív tendencia továbbra is, hogy mindig vannak olyan családok, akik törekszenek életmódjuk - különösen gyermekeik tekintetében - egészségesebbé tételére. Rájuk változatlanul tudunk alapozni egészségnevelő munkánkban és az egészségpropagandában egyaránt.

A családok szociális jellemzőit tekintve, nincsen jelentős eltolódás sem a hátrányos helyzetű, sem a kiemelten jó egzisztenciális életszínvonalú életmód irányába.

2.2. Természeti és épített környezet

Óvodánk közvetlen környezetében a Hősök tere, a Gáthy Zoltán Városi Könyvtár, a Schmidt Sándor Agora, a Mária barlang, a német nemzetiségi tájház, a Szőlőhegy, az Otthon tér és park, a Jubileum tér, a csolnoki és kesztölci erdő remek lehetőséget ad a természeti, társadalmi környezet értékeinek, szépségeinek meggláttatására, védelmére, mozgásra, kirándulásra. A kenyérmezei patak, a Palatinus tó, valamint a Strázsahegy, a Duna, a Pilis és Gerecse erdői még jól megközelíthető távolságban biztosítanak élményszerzési lehetőségeket. A főváros közelsége (35km) tovább bővíti a lehetséges kirándulási helyszíneket.

3. Törvényi háttér

3.1. Alapvető külső szabályozók

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény hatályos változata
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 419/2024. (XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2024. évi XXX. törvény a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 77/2025.(IV.15.) Korm. rendelet

3.2. Alapvető belső szabályozók

- Alapító okirat

Az intézmény Alapító Okiratában meghatározott alapfeladatok:

- Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai; sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai; óvodai nevelés, ellátás működési feladatai,

gyermekétkeztetés köznevelési intézményben, munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben.

- Nevelőtestületi határozatok

4. Korszerű módszertanok kötelező időtartamon túli fenntartása, hosszú távú beépülése a pedagógiai munkába

4.1. Szakmai pályázatok

- COMÉNIUS I. Partnerközpontú működés kiépítése pályázat útján.
- TÁMOP 3.1.4. kompetencia alapú óvodai programcsomag adaptálása (2010/2 fő bevezető pedagógus):
 - komplex tevékenységszervezés
 - három szintű differenciált nevelés és fejlesztés (felzárkóztatástól a tehetséggondozásig)
 - drámapedagógiai módszertan
 - sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, egyéni fejlesztési tervének vezetése
 - SNI egyéni fejlesztési terv készítés.
- NTP – OTKP 2017 hazai és határon túli óvodai tehetség-kibontakoztató programok támogatására kiírt „Szárnybontogató” c. pályázati támogatással:

Tehetségműhelyek (személyi feltételek, felkészültség megléte esetén) -

 - „Örökmozgó” - labdás tehetségműhely,
 - „Mórka” - néptánc tehetségműhely,
 - „Varázscseruza” - alkotó tehetségműhely vezetése.
- Óvodakerti alapozó program 2019
 - óvodakerti tevékenység megvalósítása és mentor feladatok ellátása.

4.2. A helyi pedagógiai program szakszerű megvalósításszem pontjából meghatározó jelentőségű pályázatok, pályázati forrásból megvalósult képzések

- TÁMOP 3.1.4. kompetencia alapú óvodai programcsomag (2010) keretében
 - Óvodai programcsomag adaptálása, Drámapedagógia, IKT, IPR képzések elvégzése, SNI gyermekek integrációja.
- TÁMOP 3. 1. 5. 09/A-2-2010-0260 sz. Pedagógusképzés a Zrínyi óvodában c. - gyógytestnevelés – mezítlábas, tartásjavító torna (2012)

- EFOP-3.1.1 *Kisgyermekkorai nevelés támogatása* kiemelt európai uniós projektben megvalósuló tehetséggondozás, művészetpedagógia, mozgás, egészségnevelés megújító képzések (2017/ 2018/6 fő)
- Ökológiai szemléletű óvodakertek kialakítása és működtetése (2020/2 fő)
- Fiúról Apára Környezetvédelmi Négy Elem módszertan Óvodapedagógus képzés
- Néphagyományok az óvodában - Kismuzsika

5. Személyi és tárgyi feltételek

5.1. Személyi feltételek

Három munkáltató működik együtt az intézményben.

- A köznevelési foglalkoztatottak és egy fő közalkalmazott az óvodával áll jogviszonyban.
- A működés szakfeladat Dorog Város Kincstári szervezetéhez tartozik.
- Az étkeztetést és a konyhai személyzetet az HUNGAST – ELAMEN Zrt. alkalmazza.

5.1.1. Köznevelési foglalkoztatottak és közalkalmazottak

KÖZNEVELÉSI FOGLALKOZTATOTTAK ENGEDÉLYEZETT LÉTSZÁMA ÉS KÉPZETTSÉGE						
Munkakör	Végzettség	Fő	Szakvizsgázott	Szak	Szakirányú továbbképzés szakot végzett	Szak
Óvodapedagógus	Óvoda pedagógus	7	2	Közoktatási vezető	1	Logopédiai szak óvoda pedagógus
Pedagógiai asszisztens	Szakképzett pedagógiai asszisztens	1				
Dajka	Szakképzett dajka	3				
Óvodatitkár	Érettségi	1				
KÖZALKALMAZOTTAK						
Takarító		1				
Összesen		13	2		1	

PEDAGÓGUSOK BESOROLÁSA		
Pedagógus fokozat	Fő	Megbízás, beosztás
Pedagógus II.	2	Igazgató
		Igazgató helyettes
Pedagógus I.	4/1	Óvodapedagógus/ munkaközösségvezető
Gyakornok	1	Óvodapedagógus

Beosztás	Fő	Megbízás vagy kiemelt pedagógiai feladat	Felelősségi kör
Igazgató	1	Kötelező, munkakörbe épített: Nyilvános ünnepélyek, programok szervezése.	Lehetőség: Gyermekevédelmi feladatok ellátása Mentor
Igazgató-helyettes	1	Kötelező, munkakörbe épített és átruházott jogkör: Zártkörű ünnepélyek koordinálása. Minőségirányítási, mérés- értékelési feladatok koordinálása.	Lehetőség: Mentor Szakterület koordinátor (tevékenységgyondozó): ének, zene, népi játék, tánc.
Munkaközösség vezető	1	A szakmai-pedagógiai munkaközösség céljai, feladatai hatékony ellátásának koordinálása.	Lehetőség: Szakterület koordinátor (tevékenységgyondozó): Külső világ tevékeny megismerése (óvodakerti munka)
Óvodapedagógus	4	A feltételek és/vagy jogszabályi kötelezettség esetén: Gyermekevédelmi felelős Mentor	Lehetőség: Szakterület koordinátor (tevékenységgyondozó): Mozgás; Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; Verselés, mesélés

KÜLSŐ MUNKÁLTATÓK ÁLTAL BIZTOSÍTOTT TECHNIKAI SZEMÉLYZET	
Munkakör	Fő
HUNGAST-ELAMEN Zrt foglalkoztatásában	
Konyhai alkalmazott	1
Dorog Város Önkormányzata Kincstári Szervezet foglalkoztatásában	
Gondnok-karbantartó	1

A PEDAGÓGIAI PROGRAM EREDMÉNYES MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ, FENNTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES TOVÁBBKÉPZÉSEK, BELSŐ KÉPZÉSEK	
Továbbképzés, tanfolyam megnevezése	Elvégezte
Komplex prevenciós óvodai program (mozgás)	2
Kompetencia alapú óvodai programcsomag	2
Mozgás	3
Szenzoros integrációs terápia	2
Gyermektánc (néptánc)	1
Zenés mozgás (Kokas Klára)	1
Beszédpercepció diagnosztika és terápia (Góshy Mária)	1
Differenciálás, viselkedésrendezés	1
Tehetséggondozó szak módszertanos pedagógus	1
Művészetpedagógia- drámapedagógia	2
Komplex művészetterápia	1
Néphagyományok az óvodában (Kismuzsika)	1
Gyermek hangtáljoga	1
DIFER mérés	2
Fiúról Apára Környezetvédelmi Négy Elem módszertan	1
Környezeti nevelés - Ökológiai szemléletű óvodakertek kialakítása és működtetése	2
Népi kismesterségek	1
Egészségnevelés	2
Diabétesz mentor	1
Mérés, értékelés, minőségbiztosítás	2
Számítógép felhasználói szintű ismeretek	7
Fejlesztő pedagógia	1
SNI gyermekek integrációja	2
Tehetséggondozás	2
Gyermekvédelem, IPR	2

5.2. Tárgyi feltételek

5.2.1. Épület, helyiségek

Az épület korszerű, biztonságos. Az eltelt években megvalósultak az évenként beütemezett helyiség felújítások, a rendszeres és szükségszerű karbantartási munkálatok.

Az alagsorban egy 74 m² tornaszoba, egy klímaterápiás sósoba, valamint mosókonyha és két szertár (ünnepi dekorációk, viseletek, jelmezek, torna, mozgásfejlesztő eszközök) található.

A földszinten van az intézmény nagyobb tálalókonyhája. A felnőttek számára, kis alapterületű, de kulturált öltöző helyiség van kialakítva, egyéenként zárható szekrénnel. A személyzet számára két felnőtt mosdó áll rendelkezésre. A külső munkáltatásban alkalmazottak számára egy kisebb, külön öltöző biztosított.

Egy korszerű, felszerelt fejlesztő/logopédiai/egészségügyi szoba (mozgásos fejlesztéshez a tornaszoba használható) az igazgatói és az óvodatitkári irodákkal és a nevelői szobával közös előtérből nyílik.

A földszinten egy gyermekcsoport van, öltözővel, étkezővel, mosdóval.

Az emeleten található a kisebb tálalókonyha.

Két gyermekcsoport működik itt, külön-külön öltözővel, mosdóval, étkezővel. Ezekben a csoportokban mindig az idősebb gyermekeket, a földszinten pedig a legkisebbeket helyezzük el, a lépcsőhasználat miatt.

A szülők tájékoztatására célirányosan elhelyezett faliújságokat, információs felületeket biztosítunk az egész intézményre vonatkozóan és a csoportoként egyaránt.

A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, melyeknek alakításában a gyerekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

A fogadó földszinti térben, a bejáratí folyosó falára, az óvodás korosztályhoz közel álló *mesevilág, kedvelt meseszereplők megjelenítésére, mesefestés került* (saját tervezésünk és készítésünk).

Tervezésekor törekedtünk a kompetencia alapú nevelési program fő témáival (elemek- tűz, víz, föld, levegő) való összhangra is. A folyosók, öltözők, étkezők, csoportszobák állandó és időszakos dekorációiban biztosított a csoportszobák színvilágával való harmónia, valamint a természetszeretet, a természetes anyagok használatának preferálása és az igényes kivitelezés.

Törekszünk gyermekközpontú, szemléletes térbeli dekorációk megjelenítésére az állandó és az alkalmasszerű díszítésben egyaránt. Az éves tematikára épülő, kiemelt projektekhez, ünnepekhez kapcsolódó installációk meghatározzák intézményünk egyedi arculatát.

Óvodakerti tevékenységünk bemutatására „Kiskertelők háza tája” címmel külön sarkot alakítottunk ki, ahol aktualitásokról készült fotókkal, egészségpropagandát célzó plakátokkal szólítjuk meg a szülőket.

A csoportokban nem öncélú, hanem feladathoz kötött, de a gyermek számára kedves, esztétikus dekorálásra törekszünk. Ezen belül meghatározó a csoport identitás vizuális erősítésére a csoportok neveinek (Süni, Kutyus, Maci) alkalmazása. Az évszak, időjárás, születésnap és napos tábla; a tevékenységközpontok, a heti és napirend vizuális jelzése óvodai szinten egységes ábrákkal történik. Gondoltunk az egyes tevékenységek (öltözködés, mosakodás, WC használat, fogmosás) sorrendjének vizuális (fényképes-piktogramos) megerősítésére is, a szerialitás fejlesztése céljából és az SNI, ezen belül az egyre gyakrabban jelenlévő autista gyermekek érdekében. Ez szintén egységes a csoportszobákban az ismeretek, készségek, képességek hosszútávú rögzítése érdekében.

5.2.2. Berendezés, játékok, eszközök, felszerelések

A berendezés a csoportokban többnyire korszerű. A csoportszobák, a pedagógiai programunkhoz illeszkedően, tevékenységközpontokra osztottak, amelyeken belül a gyermekek számára elérhető, nyitott polcrendszeren biztosítottak a korosztályoknak megfelelő játékok, eszközök, felszerelések, anyagok. A célszerűség (és a gazdaságosság) itt is fontos szempont, ezért a játékok, eszközök és felszerelések cserélhetők és a csoportok között is átadhatók.

Minden csoportban kényelmes, egészséges fekvőfelületet biztosító ágyak, a gyermekek méretéhez igazodó gyermek asztalok és székek vannak.

A pedagógiai programunk megvalósításához és az egyéb óvodai munkavégzéshez szükséges alapvető és biztonságos játékokkal, eszközökkel, felszereléssel rendelkezünk. Elhasználódás esetén megoldott a pótlás, állagromlás esetén pedig a javítás. Fejlesztésekre, beruházásokra minden évben van lehetőségünk.

A mozgásfejlesztéshez szükséges eszközkészlet bőséges, változatos, különös tekintettel a labdára és a szenzoros integrációs fejlesztés speciális eszközkészletére. Ugyanígy jónak minősíthető az ének, zene, népi játék, tánc tevékenységterülethez kapcsolódó felszereltségünk, ideértve a hangszereket, hangtálakat, egyéb relaxációs hangszereket, gyermek és felnőtt viseletet és a tematikus CD-ket, zenei válogatásokat is.

Pedagógiai céljainkkal összhangban, különösen a kreativitás fejlesztés, alkotásvágy kielégítés és természetszeretetre, fenntarthatóságra nevelés, a környezettudatos magatartás megalapozása tekintetében, a természet kincseinek és a természetes anyagok széleskörű felhasználására törekszünk a gyermekek tevékenykedtetésében. Ebben a törekvésünkben a szülőket is bevonó, tervszerű gyűjtőmunka alapvető támaszunk.

A szakirodalmi könyvtárolásunk, pedagógiai tematikus CD és DVD készletünk bőséges. Különösen az ONOAP és a pedagógiai program megvalósításához szükséges korszerű kiadvány és

módszertani készlet gyarapodott jelentősen. Az alapvető audiovizuális eszközök rendelkezésre állnak.

A számítástechnikai eszközök: számítógépek, laptop, nyomtatók olyan számban biztosítottak, hogy három munkakörben külön használhatók: óvodatitkár, óvodavezetés, óvodapedagógusok.

Az internet csatlakozás három helyiségben elérhető: az irodákban és a nevelői szobában, wifi a földszinten és az emeleten.

5.2.3. *Udvar*

Udvarunkon egyaránt található füves, betonos és gumitéglával fedett terület és egy tudatosan kialakított, gyermekbarát óvodakert.

Az udvar adottságait igyekszünk minél célszerűbben kihasználni, elsősorban mozgásfejlesztési, valamint a külső világ tevékeny megismerésével összefüggő célkitűzéseinkkel összhangban.

A betonos felületnek köszönhetően a gyermekek kerékpározhatnak, rollerezhetnek, autózhatnak is, és eső után, nedves talaj esetén is lehetőség van szabadtéri játékokra. Projektzáró rendezvényeinket, táncházainkat és családi eseményeinket is ide szervezzük kedvező időjárás esetén.

A hátsó kerítés mentén kialakításra került egy gumitéglával lefedett, elkerített terület, ami sokoldalúan kihasználható, legyen szó stabil terepet kívánó mozgásfejlesztésre, nyugodtabb, csendesebb mesélésre-verselésre vagy akár elvonulásra, relaxációra.

A növényzet változatos: örökzöldek, lombos és gyümölcsfák, futónövények, sövény és virágzó cserjék is megtalálhatóak. A zöldterület kialakítását pályázati támogatásokkal oldottuk meg, elsősorban a Dorogi Égetőmű Közalapítvány, az Iskolakert hálózat segítségével, de kaptunk fenyőket a fenntartótól, illetve cserjéket és egyéb növényeket a BEBTE környezetvédelmi egyesülettől és a családok felajánlásából is.

Az egészséges életér biztosítása (árnyékolás) érdekében évente ültetünk fákat, cserjéket. Virágoskertünkben évelő és egynyári növényeket egyaránt telepítünk.

Magaságysokkal kialakított veteményes, gyógy-, és fűszernövénykertünk, komposztálóink, valamint a vízparti növényekkel körülölelt mini tó, mind-mind remek lehetőséget adnak a környezet tevékeny megismerésére, a cselekvő tapasztalatszerzésre, a folyamatos, ütemezett és alkalomszerű óvodakerti munkára, a fenntarthatóságra törekvés és biodiverzitás szemléletmódjának életkorhoz igazított megalapozására.

Szülői és dolgozói felajánlásnak, társadalmi munkának köszönhetően, a betonos kerítésünk bejárattal szemközti része, szép, színes figurális festést kapott, szintén összhangban a kompetencia alapú nevelési program fő témáival, az elemekkel, évszakokkal, megjelenítve az óvoda épületét, az

óvodai logót és a csoportjeleket (Sün, Kutylus, Maci) is. Mindez a kisebb-nagyobb óvodai közösségek összetartozásának vizuális megjelenítése is.

Udvari stabil játékaink megfelelnek az előírt szabványoknak, változatos mozgáslehetőségeket biztosítanak. Hiszünk abban, hogy a természetes közeg, életszerű, változatos térelemekkel, mobil eszközökkel, növényzettel kialakított, sokoldalú tapasztalatszerzésre lehetőséget adó tér, sokkal nagyobb értéket képvisel, mint a modern, „steril” játszótér.

Ezzel együtt eszközparkunk korszerűsítését, az elöregedett játékok szükség szerinti cseréjét pályázati forrásokból, óvodánk alapítványának terhére igyekszünk évről évre megoldani. Két árnyékolt homokozónk van, és két árnyékoló lugas asztalokkal, padokkal. A felszerelések felügyeletét, ellenőrzését, karbantartását, fejlesztését a Rapid Work 2002 Bt. látja el, a fenntartóval történt megállapodás és munkamegosztás alapján. Az óvodának igény és probléma jelzési jogosultsága van.

A tárgyi feltételek áttekintő kimutatása - baleset és egészségvédelmi szempontból is.

Megnevezése	Állaga		Biztonsága		Mennyisége vagy/ és mérete	
	Megfelelő	Javításra szorul	Megfelelő	Hiányos	Elegendő	Hiányos
Épület	X		X		X	
Helyiségek						
Csoportszobák	X		X		X	
Gyermekmosdók		X két helyiség	X		X	
Gyermekétkezők	X		X		X	
Tornaszoba	X		X		X	
Fejlesztő és orvosi szoba	X		X		X	
Nevelői szoba	X		X		X	
Vezetői iroda	X		X		X	
Óvodatitkári iroda	X		X		X	
Szertár, raktár	X		X		X	
Felnőtt öltöző	X		X		X	
Felnőtt mosdó	X		X		X	
Berendezés						
Csoportszobák játék bútorai	X		X		X	
Csoportszobák, étkezők egyéb bútorai	X		X		X	
Gyermeköltözők bútorai	X		X		X	
Irodák bútorai	X		X		X	
Fektető ágyak	X		X		X	
A gyermekek fő tevékenységeihez szükséges eszközök						
Játék	X		X		X	
Mozgás	X		X		X	
Ének, zene, énekes játék gyermektánc	X		X		X	
Külső világ tevékeny megismerése	X		X		X	
Verselés, mesélés	X		X		X	
Rajzolás, festés, mintázás kézimunka	X		X		X	
Munka jellegű tevékenységek	X		X		X	
Audiovizuális eszközök	X		X		X	
Számítástechnikai eszközök	X		X		X	
Udvar						
Területe, felülete	X		X		X	
Stabil felszerelés, játékok		X		X		X
Mobil eszközök	X		X		X	

II. A PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA

1. Általános cél

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének segítése, a személyiség kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem és a sajátos nevelési igény figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.

1.1. A gyermek, mint fejlődő személyiség

A gyermekeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Fejlődésüket genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítva minden gyerek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, a meglévő hátrányai csökkenjenek.

Az emberi és gyermeki jogok tiszteletben tartásához alapvető, hogy a szabályok az óvodai dolgozók és a szülők körében egyaránt ismertek legyenek. Gondoskodunk arról, hogy az érintettekkel megismertessük ezeket.

Minden gyermeket egyenlő eséllyel kell részesítenünk színvonalas ellátásban, így különös figyelmet fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésére. Biztosítjuk, hogy a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, sajátos nevelési igényű gyermek is képességei szerint részt vehessen minden óvodai tevékenységben. Az egyéni készségek, képességek fejlesztésével, ezen belül a gyermeki kreativitás, fantázia, kezdeményezések és önkifejezési törekvések kibontakoztatásával óvodai tehetséggondozási feladatokat is megvalósítunk.

1.2. A család és az óvoda szerepe a 3-7 éves korú gyermek nevelésében

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda ebben kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Az óvoda tevékenységrendszer személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja a gyermekek fejlődésének, nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

1.3. A gyermek védelme, harmonikus fejlődésének biztosítása

A gyermek harmonikus fejlődésének segítségét a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával, körütekintő, egymásra épülő szabályozással alapozzuk meg. A gyermeki szükségletek kielégítésével, képességeinek, kompetenciáinak, attitűdjeinek kibontakoztatásával és fő feladataink komplex megvalósításán keresztül biztosítjuk harmonikus fejlődésüket.

2. Az egészségnevelő pedagógiai profilnak megfeleltetett célok

2.1. A testi, lelki egészség biztosítása.

2.2. Harmonikus mozgás megalapozása.

2.3. Környezettudatos magatartás szokásrendszerének kialakítása.

III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

1. Gyermekkép

Az óvodapedagógiai munka során a gyermeki személyiségből indulunk ki.

1.1. A gyermek, mint egyedi személyiség és szociális lény

A gyermeki személyiség mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai lény egyszerre. Ezért az óvodában egyaránt fontos az én tudat erősítése, a gyermekek egyéni szükségleteinek, adottságainak, képességeinek, megfeleltetett egyéni, differenciált bánásmód, valamint a társas igények kielégítése, a korosztályával közösen átélt élményszerű tevékenységek során.

1.2. A gyermek fejlődésének meghatározói

A gyermek fejlődését genetikai adottságai, a fejlődés törvényszerűségei, a spontán és tervszerű környezeti hatások egyszerre határozzák meg. A fejlődő gyermeknek egyénenként és életkoronként, életkori szakaszonként változó szükségletei vannak

Fontosnak tartjuk a megfelelő személyi és tárgyi környezet biztosítását, így különösen:

1. Azt, hogy gyermekközpontú, elfogadó, befogadó óvodai légkört alakítsunk ki.
2. Az óvodapedagógusok alkalmasságát, alapos szakmai felkészültséget - amelynek alapvető eleme a korosztály fejlődési jellemzőinek átfogó ismerete - és törekvését az óvodások egyénenkénti megismerésére.
3. A biztonságos, higiénikus, barátságos, esztétikus, befogadó, elfogadó, szakszerű és inspiráló hatású óvodai miliőt.

2. Óvodakép

2.1. Az óvoda, mint szakmailag önálló nevelési intézmény

- Az óvodában biztosított az ONOAP-nak megfelelő pedagógiai tevékenység, de ezen belül jelen vannak a sajátos arculat jellemzői és az innovatív törekvések is.
- A helyi sajátosságok, elsősorban az egészség, ezen belül a mozgás profilunknak megfeleltetett célokban, a tevékenységközpontú, egymás mellett párhuzamosan is végezhető tevékenységrendszerben, a pedagógiai tervezésben, értékelésben, a gyermekek fejlődésének dokumentálásában, a preventív, felzárkóztató, és a tehetséggondozási feladatok megvalósításában, valamint preferált módszertani megoldásokban mutatkoznak meg. Például: projekttervezés, drámapedagógia, három szintű differenciálás.
- A családi nevelés kiegészítőjeként, inkluzív szemlélettel segítjük a gyermekek nevelését három, eseteként két és fél éves kortól iskolába lépésig.
- Az egyéni adottságok, készségek, képességek függvényében biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit: a biztonságos, inspiráló tárgyi környezetet, kreatív óvodai légkört, valamint a szükséges létszámú és felkészültéggű emberi erőforrást, gyermekközpontú, fejlődésorientált pedagógiai kultúrát.

- A tevékenységrendszerrel és a tárgyi környezettel lehetővé tesszük a környezettudatos magatartás megalapozását, melyet az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítása és a külső világ tevékeny megismerésének koordinálása során tudunk segíteni leghatékonyabban, melyben hangsúlyos szerepet tölt be egyik helyi jógyakorlatunk, az óvodakerti munka.
- Az értékorientált közösségi nevelés sikerét az ünnepélyekre vonatkozó intézményi jó gyakorlataink (Pl. a módszertani megoldásaiban komplexitásra törekvő, drámapedagógiai módszerek a tematikus ovi táncházakon, a választható, egymás mellett párhuzamosan is végezhető tevékenységek a természet jeles napjain és az erőltetett szerepeltetést kerülő, gyermekbarát évvárón) tapasztalatrendszerre és összekovácsoló ereje is támogatja.
- A nemzeti identitástudat, hazaszeretetre nevelés indirekt, tevékenységekben megvalósuló formáit alkalmazzuk, melyet saját fejlesztésű jó gyakorlataink megvalósításán keresztül színesen és hatékonyan oldunk meg.
- Igény, szükség esetén nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, a nemzetiségi gyerekek nyelvi nevelését, multikulturális integrációját.
- Igény, szükség esetén a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, átörökítését, nyelvi nevelését, interkulturális integrációját.
- A kiemelt figyelmet (különleges gondoskodást igénylő és hátrányos helyzetű) igénylő gyermekek ellátásának szakszerű, eredményes napi megvalósításának a kompetencia alapú óvodai programcsomag adaptálása során bevezetett három szintű differenciálás az alapja (zöldfülű, palánta, táltos) a tervezésben és a gyakorlati pedagógiai tevékenységekben is. Szükség szerint biztosítjuk a gyermekvédelmi ellátásra szoruló és az SNI, BTMN gyermekek szakszerű óvodai nevelését, felzárkóztatását, de a tehetség csíráit mutató természetes, elsősorban csoporton belüli tehetséggondozására is hangsúlyt fektetünk.

2.2. Az óvodai nevelőmunka alapvető funkciója

Óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció:

- gondoskodunk a ránk bízott gyermek biztonságáról,
- társas közegéről,
- neveléséről.

Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

2.3. Nevelési alapelveink

- A gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, mindenek felett álló érdekeinek, életkori és egyéni szükségleteinek megfelelő körülmények között.
- Maradéktalanul biztosítani kell a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit, az ENSZ által deklarált jogait, valamint teljesítenünk kell a Gyermekvédelmi és a Nemzeti Köznevelési törvény által számunkra meghatározott feladatokat, mely szerint az óvoda, mint a jelzőrendszer tagja, elsődleges prevenciót lát el.
- Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését az egyéni készségek és képességek, kompetenciák kibontakoztatásán keresztül segítjük.
- Kiegészítjük a családi nevelést, és óvodapedagógiai módszerekkel megvalósítjuk azokat a feladatokat, amiket a család, jellegéből adódóan, nem tud teljes mértékben (szocializáció, értékorientált közösségi nevelés).
- Óvodapedagógiai munkánkban törekszünk a szereteten, elfogadáson alapuló nevelői magatartásra, a toleranciára, és a bátorító, támogató meleg-megengedő, de következetes bánásmódra.
- Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
- Az **egészség**, mint érték közvetítése az óvoda teljes működését, nevelőmunkáját meghatározza, egységben kezelve a testi, mentális és lelki egészséget, valamint a környezettudatos magatartást.
- Az eredményes nevelőmunka érdekében nagy jelentőséggel bír az óvodás gyermek érdekeinek, szükségleteinek, fejlődési jellemzőinek megismertetése a partnereinkkel is.
- Szem előtt tartjuk, hogy a mással nem helyettesíthető játék, az óvodás gyermek alapvető tevékenysége, ezért az óvodai életet úgy tervezzük és szervezzük, hogy az ne sértse a gyermekek szabad játékát és a játékidőt, mely az óvodások napjának nagy részét kiteszi
- Nevelési módszereink, intézkedéseink megválasztásánál alapvető:
 - a gyermekek fejlődési jellemzőinek,
 - az eltérő fejlődési ütem, egyéni adottságok,
 - a gyermeki kíváncsiság, cselekvési és mozgásvágy, önállósági, önkifejezési törekvés,
 - a családi háttér, a családi nevelés jellemzőinek figyelembevétele, adaptivitás, inkluzív szemlélet.

- Egyaránt biztosítjuk a tehetség jeleinek felismerését, fejlesztését és a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, valamint a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését.
- Az egyénre szabott ösztönző, pozitív értékelésre, példaadásra és szociális tanulásra építünk, amivel megerősítjük a helyes magatartásformákat.
- Az alapvető erkölcsi, akarat tulajdonságok, valamint a közösségi lényhez illő viselkedési formák megalapozásának feladatait a nevelőmunkában folyamatosan érvényre juttatjuk.
- A mozgással tanulás megvalósítása módszertani kultúránk alappillére.
- A fejlesztő tevékenységben tudatosan és teljeskörűen felhasználjuk a zene és a mozgás jótékony egymásra hatását.
- A sportostól a táncosig, változatos szabad és tervszerű mozgáslehetőségek biztosítottak a teljes tevékenységrendszerben. A mozgás lehetőségek közül a labdás tevékenységekre, a zenés-táncos lehetőségek közül pedig a gyermeknéptáncra építkezünk.
- Nevelési programunkban ***preferáltak a változatos szabadtéri mozgáslehetőségek***, különös tekintettel a kooperatív játékokra.
- Egész nevelési rendszerünkkel, eszközeinkkel, valamint a külső-belső tér célirányos, esztétikus kialakításával (berendezés, dekoráció) sugározni kívánjuk a gyermekek, szülők felé az egészség, mozgás és természetközpontú szemléletünket, a kompetencia alapú óvodai nevelési program szellemiségét, és az óvodás gyermekhez közelálló mesevilágot.

2.1. Az alapelvek megvalósításának feladatai

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása érdekében a sokszínű, életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységről:
 - így elsősorban a mással nem helyettesítő játékról,
 - életkorhoz és egyéni képességekhez igazodó, a mai gyermek érdeklődésre is fókuszáló műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről,
 - az óvodás gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

2.2. Az óvodapedagógus modell

- Szakirányú, főiskolai szintű óvodapedagógus végzettséggel rendelkezik.
- Óvodapedagógiai felkészültsége alapos és korszerű, jól ismeri a szakmai (ONOAP és a PP) és a működési (SZMSZ, Házirend) szabályzatok rendelkezéseit.
- Az ONOAP és a PP szabályozása alapján látja el pedagógiai feladatait.
- Kihasználja és saját példamutatásával is támogatja az intézményben a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Jól ismeri a korosztály fejlődési jellemzőit, alapvető szükségleteit.
- Rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló elfogadó, empatikus, odafigyelő, ösztönző és támogató magatartással, pedagógiai kultúrával.
- Kommunikációja szakszerű, modell értékű, törekszik a beszédkedv fenntartására és az eredményes anyanyelvi nevelés megvalósítására.
- Törekszik a gyermekek alapos egyéni megismerésére, a csoport három szintű (felzárkóztatás, általános fejlesztés nevelés, tehetséggondozás) és az egyéni, differenciált bánásmód alkalmazására.
- Következétesen, felelősségteljesen és tudatosan gondoskodik a gyermekek testi-lelki épségének megóvásáról, biztonságáról, a mozgásharmónia alapozásáról.
- A kötelező külső standardok, elvárások és a helyben szokásos módon nyomon követi, dokumentálja óvodásai fejlődését.
- A gyermekek érdekeit szolgáló módszereket, értékeket közvetít a szülők, kollégák felé.
- Gondoskodik az egyéni szocializáció és a közösségi nevelés egyidejű megvalósításáról.
- Igénye van az önképzésre, rendszeresen részt vesz belső és külső továbbképzéseken.
- Törekszik a pedagógus életpálya rendszerben a sikeres továbblépésre, eredményes minősítésre.
- A szülővel való kapcsolattartásban kezdeményező, segítő, türelmes, kulturált, a családhoz igazított együttműködési és kommunikációs eljárásokat alkalmaz.
- Az óvoda igazgatójával, és minden alkalmazottjával, különösen közvetlen kolléganőivel jó együttműködésre törekszik, rugalmas, segítőkész.
- A dajka és a pedagógiai asszisztens munkáját irányítja, koordinálja, ellenőrzi.
- Mindent megtesz annak érdekében, hogy a csoportban együtt dolgozó felnőttek nyitott, barátságos, bizalomteli, tiszteletteljes kapcsolattartásukkal és kommunikációjukkal biztonságérzetet és bizalmat keltsenek a gyermekekben és a szülőkben.
- Munkavégzésében önálló, megbízható.

- Tervező, szervezőmunkában szakszerű, kreatív, igényes, szorgalmas.
- Az adminisztrációs feladatok végzésében igényes, pontos, precíz. Naprakészen, határidők betartásával, az Ovi-KRÉTA és a PP elvárások szerint, igényes szakmaisággal végzi a gyermekcsoportjával kapcsolatos nyilvántartási, tervezési, mérés-értékelési feladatok ellátását az erre kialakított elektronikus felületen.
- Törekszik digitális kompetenciáinak folyamatosan fejlesztésére, annak az életkorhoz igazított nevelés-oktatási szolgálatába állítására.
- Tevékenyen rész vesz a PP szellemiségének megfelelő esztétikus, barátságos óvodai környezet alakításában: gyermeki tevékenységekhez, dekorációhoz, rendezvényekhez rendszeresen eszközöket készít, szépíti a csoportot, öltözt, folyosót, tornaszobát, udvart.
- Szeret és tud csapatban dolgozni. Állandó vagy alkalmasszerű munkacsoportban, teamekben szerepet vállal, irányít vagy együttműködik.
- Aktívan részt vesz a folyamatos intézményi innovációban.
- Motivált és aktív jógyakorlatok átvételében és megosztásában.
- Tevékeny részt vállal óvodai, és mint a város értelmiségének tagja, óvodán kívüli szakmai, kulturális, jótékony célú vagy sport rendezvényeken.
- Betartja a titoktartási kötelezettséget.
- Etikusan, kulturáltan viselkedik az óvodán belül és kívül egyaránt: képviseli az óvoda, a vezetés és a munkatársak pozitív megítélését, presztízsét.

2.3. A nevelőmunkát segítő dajka

- Dajka szakképzettséggel rendelkezik.
- A vonatkozó jogszabályok, szabályzatok alapján látja el a munkáját.
- Jól ismeri a helyi pedagógiai programot, különös tekintettel az egészségnevelő, kiemelten a mozgás profilra, a cél, az óvodakép, az alapvető feladatok és a szervezés fejezetekre.
- Ismeri a csoport féléves nevelési terveit és értékeléseit.
- A munkaköri leírása alapján, az óvodapedagógus útmutatása szerint végzi konkrét feladatait. A keze alá dolgozik, csak az ő kifejezett kérésére lát el irányítási feladatokat.
- Önálló feladatkörként ellátja a folyamatos reggeli és uzsonna koordinálását.
- Rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló elfogadó, empatikus, odafigyelő magatartással, mosolygós, kedves, derűs, de következetes és szükség szerint határozott kommunikációval.
- Folyamatosan gondoskodik a gyermekek komfort érzetének biztosításáról.

- Differenciáltan segíti óvodásait, teret enged a gyermek önállósági törekvéseinek.
- A rábízott higiéniai, takarítási feladatokat maradéktalanul ellátja.
- Dajka társaival, pedagógiai asszisztenssel és a takarítóval összehangolja munkáját, együttműködik velük.
- Az óvodapedagógusokkal való zökkenőmentes együttműködés érdekében.
- Munkavégzésében önálló, pontos, precíz, szorgalmas.
- A folyamatos étkeztetési, pihenési és gondozási feladatellátás során, a PP és az óvodapedagógus irányítása alapján, önállóan végzi feladatait.
- Betartja a titoktartási kötelezettséget.
- Kulturáltan, segítőkészen viselkedik a kollégákkal, szülőkkel egyaránt.
- Etikusan, kulturáltan viselkedik az óvodán kívül is, képviseli az óvoda, a vezetés és a munkatársak pozitív megítélését, presztízsét.

2.7. Pedagógiai asszisztens

- Érettségivel és pedagógiai középfokú szakképzettséggel rendelkezik.
- A vonatkozó jogszabályok, szabályzatok alapján látja el a munkáját.
- Jól ismeri a helyi pedagógiai programot, különös tekintettel az egészségnevelési rendelkezésekre, kiemelten a mozgás profilra, a cél, az óvodakép, az alapvető feladatok és a szervezés fejezetekre.
- Ismeri a csoport féléves nevelési terveit és értékeléseit.
- A munkaköri leírása alapján, az óvodapedagógus útmutatása szerint végzi konkrét feladatait.
- Dajka távolléte esetén önálló feladatkörként ellátja a folyamatos reggeli és uzsonna koordinálását.
- Rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló elfogadó, empatikus, odafigyelő magatartással, mosolygós, kedves, derűs, de szükség szerint határozott kommunikációval.
- Folyamatosan gondoskodik a gyermekek komfort érzetének biztosításáról.
- Differenciáltan segíti óvodásait, teret enged a gyermek önállósági törekvéseinek.
- Szakszerűen látja el a rá bízott pedagógiai feladatokat. Különös tekintettel az egyéni, differenciált nevelésre, fejlesztésre, főleg az SNI, a BTMN és a HH gyermekek vonatkozásában.
- Egyéni megbízást, felelősségi kört is ellát, az óvoda ünnepi dekorációi elkészítésében koordinálásában domináns részt vállal.

- Az igazgató, helyettes vagy munkaközösségvezető meghívása alapján, alkalmanként részt vesz nevelőtestületi értekezleten, feladathoz kötött team munkában, szülői értekezleten, családlátogatáson.
- A rábízott higiéniai, gondozási feladatokat maradéktalanul ellátja.
- Dajkákkal összehangolja munkáját, együttműködik velük.
- Mindent megtesz az igazgatóval, az óvodapedagógusokkal való zökkenőmentes, eredményes együttműködés érdekében.
- Munkavégzésében önálló, pontos, precíz, szorgalmas.
- Betartja a titoktartási kötelezettséget.
- Kollégákkal, szülőkkel egyaránt segítőkész, viselkedése kulturált.
- Etikusan, kulturáltan viselkedik az óvodán kívül is, képviseli az óvoda, a vezetés és a munkatársak pozitív megítélését, presztízsét.

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATA

1. Általános feladatok

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód kialakítása
- az érzelmi, az erkölcsi, az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az általános feladatok megvalósítását *KOMPLEX egészségnevelő tevékenységként (EGÉSZ-ség)* értelmezzük, az óvodai nevelőmunka egészében érvényesítjük, a feltételek biztosításától a szokásrendszer kialakításáig, mely az óvodai élet minden mozzanatában jelen van. Ez a hármas feladatkör adja pedagógiai munkánk alapvető kereteit.

1.1. Az egészséges életmód kialakítása

Az élet és az egészség, mint alapvető érték a pedagógiai programban

Az egészség fogalom értelmezése: nem betegség nélküli állapot, hanem testi-lelki-szociális jólét.

Feladatok	Megvalósítás
Feltételek biztosítása	
<i>Biztonságos környezet és nyugodt, zavartalan életrend</i>	A védelmi szabályzatokban, különösen a gyermekek biztonságát és nyugalma, az óvodai tevékenységek zavartalanítását messzemenően figyelembe vevő Házirend kialakítása, ismerete, betartása, betartatása. A baleset és egészségvédelmi szabályok betartása és betartatása. A csoportokban elkészítjük a balesetvédelmi „oktatás” anyagát, melyet a csoportnaplókban rögzítünk. A gyermekek életkorához igazított módszerekkel, tevékenykedtetve tarjuk meg az „oktatást”, de állandó vizuális jelek alkalmazása is javasolt. Tartalma: helyiségek, tevékenységek viselkedési és az évszaknak megfelelő biztonságos szabadtéri viselkedés és közlekedés szabályai. Nem elsősorban a „tilos”, hanem a „szabad-kell” formákra fókuszáljuk a gyermekek figyelmét, a pozitív példaadás módszerét alkalmazva. Biztonságos udvari mobil játékokat használunk, a stabil játékok szabványának megfelelő elhelyezése és a megfelelő esési felület biztosítása érdekében jelzési kötelezettségünkkel élünk. Otthonról hozott udvari játékokat a gyermekek nem használhatnak az óvodában. Kizárólag az igazgatónak bemutatott, adományként az óvodának juttatott, hibátlan játék, eszköz használható, az igazgató engedélye után.
	Az udvaron különös gondot kell fordítani a megfelelő létszámú felnőtt jelenlétére, és a különféle udvari helyszíneken való tartózkodásra, felügyeletre, amit a terület-felügyelet elosztással is lehet támogatni. A szabadban hatványozottan kell érvényesíteni az óvó-védő funkciót.
	A gyermek méretének megfelelő, hibátlan berendezési tárgyakat, felszerelést használunk: kisékek, asztalok, szerepjáték központok berendezése, polcok stb. Törekszünk arra, hogy a kisékek olyan súlyúak legyenek, melyeket az óvodások is tudnak mozgatni.
	Balesetveszélyes eszközöket (kézimunka, barkácsolás, kerti munka eszközei

	közül a vágó és szűrő eszközöket) a gyermekek előtt elzárt helyen tároljuk, ezekkel kizárólag felnőtt felügyelete mellett tevékenykedhetnek, a helyes, biztonságos használat, tárolás, átadás-átvétel módjának bemutatása után. Különösen hangsúlyos ez az óvodakerti munka végzése során.
	A fektető ágyak, csoportszobai bútorok stabil és hibátlan állapotát rendszeresen ellenőrizzük, ha javítás szükséges az óvodapedagógus jelzéssel él a vezetés felé. Ha balesetveszély áll fent, azonnal kivonja a használatból. Az ágyak elhelyezésekor ügyelni kell arra, hogy az ágyak között biztonságosan lehessen közlekedni (legalább 30 cm). Járványidőszakban minél nagyobb ágytávolságot kell tartani.
	A különféle tevékenységekhez szükséges teremrendezés esetén ügyelünk a biztonságos körülmények megteremtésére, a balesetveszély elkerülésére. Például a megfelelő mozgástér biztosításával.
	Séta, kirándulás szervezése előtt meggyőződünk arról, hogy biztonságos helyre visszük-e a gyermekeket. A kíséret szervezésénél gondoskodunk az SZMSZ és a Házirend előírásainak biztosításáról. Ha szülő is részt vesz a kiránduláson, ő nem számít bele sem létszám, sem felelősség szerint a gyermekek felügyeletébe. Gyalogos közlekedés esetén különös figyelemmel kísérjük, vezettjük a csoportot és gyakoroltatjuk, betartatjuk a biztonságos gyalogos közlekedés szabályait. Ha tömegközlekedéssel utazunk, erről tájékoztatni kell a szülőt: a helyszínről, a közlekedési eszköz típusáról, biztonsági állapotáról. A szülő aláírásával igazolja, ha elengedi gyermekét. Ha nem, az óvoda gondoskodik a felügyeletéről aznap.
	Az óvodás korosztálynak és korcsoportnak megfelelő, szabad játékot tiszteletben tartó, életkori és egyéni szükségleteket figyelembe vevő folyamatos és rugalmas napi és hetirend kialakítása.
<i>Környezet és személyi higiéné</i>	
Egészséges és biztonságos környezet megteremtése	
	Az épület helyiségeinek, nyílászáróinak és az udvar rendben, tisztán tartása.
	A berendezés, felszerelés portalanítása, rendszeres heti fertőtlenítése. A textíliák rendszeres mosása, fertőtlenítő vasalása.
	Esztétikailag is rendezett környezet biztosítása.
	A dísznövények és az udvari növények rendszeres gondozása: locsolása, lemosása, átültetése, kertek gazolása stb.
Fertőző betegségek megelőzése	Rendszeres (napi többszöri) szellőztetés. Különösen étkezések után, éneklés, mozgásos tevékenységek előtt, pihenés előtt és után. Napi alapos levegőcsere (huzat) a csoportszobában, étkezőben, öltözőben, abban az időszakban, amikor a gyermekek nem tartózkodnak a helyiségben. Játékok, eszközök, berendezési tárgyak, burkolatok, ajtók – kilincsek rendszeres, de legalább heti fertőtlenítése (fertőző betegségek időszakában utasításra gyakrabban is és szükség szerint speciális, pl. vírusölő szerek alkalmazásával.). A gyermekek fogmosó felszerelésének elkülönített tárolása a mosdókagylók fölötti polcokon, napi tisztítása, fertőtlenítése (jellel ellátott fogpohár, fogkefe). A helyes, fertőtlenítő kézmosás rendszeres lehetősége, szokássá alakítása fontos feladat, melyre napjában többször ösztönözzük a gyerekeket (nem csak étkezés előtt és „piszkos” tevékenységek után, hanem járványidőszakban és például utazás után is), megértetjük ennek jelentőségét Az óvodában csak egészséges gyermek tartózkodhat, a beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja az óvodát.
A személyi higiéné feltételeinek megteremtése (öltözködés, testápolás feltételei)	Kisméretű mosdók és WC kagylók biztosítása a mosdóhelyiségekben. Folyékony szappan és papír kéztörölő és/vagy személyes textil törölköző biztosítása. Lehetőség a saját felszerelés elkülönített elhelyezésére a gyermeköltözőben (jellel ellátott szekrény, polc, fogas, ruhazsák).

	Rendszeres kézmosás, mosakodás lehetősége a napirendben. Rendszeres, napi fogmosás. A nyári időszakban, az udvari tevékenységek befejezésekor zuhanyozás vagy mosakodás. A szabadba menetelnél és a bejövetelnél különösen figyelünk a folyamatosságra az öltözködés folyamán a bemelegedés, izzadás, zsúfoltság elkerülése miatt, akik már elkészültek, kimehetnek felnőtt kísérettel. Ahány felnőtt áll rendelkezésre, annyi kisebb csoportban kell megszervezni a folyamatosságot.
A pihenés feltételeinek megteremtése	Egészséges fekvőfelületet biztosító, gyermekek méretéhez igazodó, kényelmes ágyak biztosítása. A gyermekek saját pizsamába öltöznek át, saját ágyneműt használnak, melyet két hetente ki kell mosni. Csendes, meghitt körülményeket teremtünk (pl. mese, ének, halk zene, gyertyafény, igény esetén simogatás stb.). Lefekvés előtt és közben is lehetőséget kell adni a mosdó (WC) használatra. Nyugodt feltételek biztosítása (pl. felnőttek csendes beszéde vagy tevékenysége-folyamatos felkeléskor is!), korcsoportnak és egyéni szükségleteknek egyaránt megfelelő pihenő idő, folyamatos felkelés szervezése. Csendes tevékenység felkínálása a már nem alvóknak az ágyban kb. 45 perc után, 60 perc után folyamatos felkelés, csendes elfoglaltság, mosdóhasználat, uzsonnázás lehetőségének biztosítása.
A kulturált étkezés, egészséges étkezési szokások feltételei	Az étkeztetést ellátó konyha felé rendszeresen jelezzük észrevételeinket, különös tekintettel a minőségre, az egészséges étrendre. A rászoruló gyermekek számára szülői kérésre igényeljük a konyhától a speciális étkeztetést (pl. allergiák). Megfelelő, kényelmes hely, elegendő idő biztosítás a nyugodt étkezésre az étkezőben vagy indokolt esetben (az uzsonnánál, amennyiben a munkarend szerint nincs két felnőtt) a csoportszobában. Az ebéd egész csoportban egyszerre, a reggeli és az uzsonna folyamatos formában történik. Esztétikus, terített asztalnál étkeznek a gyermekek. A darabos ételeket (pl. hús szelet) apró darabokra kell vágni a fiatalabb csoportokban. Egész nap lehetőséget kell biztosítani a folyadék kiegészítésre (víz, limonádé, vagy mézes, citromos tea, frissen préselt gyümölcslé vízzel hígítva), a gyermekek által látható helyen kell tartani, hogy ihassanak, ha szeretnének, de kínálni is kell őket száraz meleg időben, hőségriadó esetén és mozgásos tevékenységek után minden esetben. Járványhelyzetben jellen ellátott külön, zárható italtárolókban. A tavaszi, nyári, kora őszi időszakban, az udvaron tartózkodás idejére is, folyamatosan biztosítani kell a friss folyadékot, jellen ellátott külön, zárható italtárolókban. Az italtárolókat napközben ellenőrizni kell, szükség szerint cserélni vagy pótolni szükséges benne a friss folyadékot. A szülőktől kizárólag zöldséget, gyümölcsöt, természetes gyümölcsöt, szörpöt fogadunk el. Amennyiben lehetőség van rá, szervezünk vitaminnapokat, amikor zöldséget és gyümölcsöt fogyasztanak a gyerekek, illetve óvodakerti betakarításokkor (tavasztól ősziig folyamatosan), szülői felajánlás, vagy alapítványi támogatás útján. Változatos formában: egészben, vagy gyümölcstálon esztétikusan szeletelve, elhelyezve, esetleg aszalva kínáljuk. Ösztönözzük a gyümölcsök és zöldségfélék rendszeres fogyasztását, ami alapos, folyóvízben történt lemosás után történhet, melyben a gyermekek is részt vesznek. A szülőktől írásban kérjük jelezni, ha valaki valamilyen zöldségre, gyümölcsre, magvakra allergiás, a kerti terméseinkkel kapcsolatban pedig külön szükséges őket nyilatkozni, szintén írásban. Az információk alapján gondoskodni kell az allergének elkerüléséről.
Mentálhigiéné feltételei	A túl stimuláció kerülése - a csoportszobák színösszeállításában is a megnyugtató hatású pasztellszínek használata (falak színe). Élénk színeket dekorációkban

	használunk. Barátságos, esztétikus, inspiráló tárgyi környezet biztosítása. Az óvodások idegrendszerét ingerlő zsúfoltság kiküszöbölése a megfelelő szervezéssel: a folyamatos, rugalmas napirenddel. Az elvonulásra és a kisebb-nagyobb csoportokban való tevékenységre egyidejűleg legyen lehetőség. Az elfogadó, bátorító pedagógus attitűd és a gyermek közösségben elfoglalt stabil helye segíti a gyermeket abban, hogy kiegyensúlyozott legyen. A mentálhigiéné szorosan összefügg a gyermek egyéni szükségleteivel, a komfortérzetével: például legyen módja mosdót használni vagy szabadon mozogni, ha erre van igénye. Szükség szerint megdicsérik, ölebe vesszük, vagy megöleljük, megsimogatjuk.
Szociálhigiéné feltételei	Élményteli, derűs, kedvező közösségi légkör megteremtése, a felnőttek egymás közti viszonyában és a felnőtt gyermek, valamint gyermek-gyermek kapcsolatokban is. Biztosítjuk a példamutató – modell értékű, tudatos nevelői jelenlétet, például a játszócsoportokhoz csatlakozással. A különböző szintű óvodai közösségek összetartozás-identitás érzésének megteremtése, erősítése: óvodai csoport és óvodai szinten, változatos módszerekkel, lehetőségekkel (pl. csoport és óvodai szintű hagyományok, közös karszalag, sapka, jelzés, óvoda vagy/és csoport induló). Gondoskodunk a változatos közösségi „örömködéssről” csoport és intézményi szinten is, kiemelten a hagyományápoláson belül, születésnapok és ünnepélyek alkalmával.
Egyéb egészségügyi feltételek	A kinti fényviszonyoknak megfelelően használjuk a világítást. A gyermekek tevékenységközpontjait úgy alakítjuk ki, hogy a mesterséges világítás megfelelő legyen a jó látási viszonyokhoz, különösen pl. az ábrázoló, kézimunka jellegű tevékenységekhez, mesekönyv nézegetéshez. Gondoskodni kell arról, hogy megfelelő hőmérséklet legyen fűtési szezonban a gyermek által használt helyiségekben (túl meleg vagy hideg elkerülése). Szükség szerint jelzéssel lehet élni az igazgató felé. Ügyelünk arra, hogy a gyermekek az egyes, szervezett tevékenységek közben jól lássanak, kényelmesen elférjenek egymás mellett.
Prevenció, korrekció	
	<i>A gyermekek testi-lelki állapotában, viselkedésében bekövetkező negatív és pozitív változások észlelése, rögzítése a személyi anyagban</i> (az életkori fejlődési jellemzőktől való lényeges eltérés, betegség tünetek), <i>intézkedés megítétele</i>: jelzés a szülő, igazgató, orvos, logopédus, egyéb kompetens szakemberek felé, együttműködés, beavatkozás-intézkedési-fejlesztési, speciális gondozó, prevenciós, korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok meghatározása, ellátása. Mozgás területen prevenciós, korrekciós feladatot is ellátunk (mezítlábas, tartásjavító torna).
Egészségügyi gondozás	
	Az óvoda orvosa és védőnője által meghatározott formában történik. A szülői tájékoztatást az évnnyitó szülői értekezleten, a védőnő tartja. Diabétes mentor felkészítése a diabétessel élő gyermek ellátása érdekében, a gyermek ellátása a kialakított eljárásrend alapján. Allergiára (anafilaxia) vonatkozó szakorvosi véleménnyel, szülői nyilatkozattal rendelkező gyermekek fokozott figyelemmel kísérése. Kapcsolódó eljárásrendek ismerete, szükség szerinti alkalmazása.
Gyermekek gondozása	
	Évszak és hőmérséklet szerinti, megfelelő sorrendű öltözködés, tisztálkodás (kéz és arc mosás, helyes fogmosás, orrfújás, kulturált étkezés /csukott szájjal rágás/, pohár fogás-ivás, evőeszköz, szalvéta használat) és WC használat differenciált tanítása, gyakoroltatása. A nagycsoportban kést is használhatnak. A folyamatokhoz piktogramos segítséget nyújtunk. További segítségnyújtás a gyermekek életkori és egyéni szükségletei szerint valósul meg. Igény esetén, főleg fiatalabbaknál, önállótlanabbaknál magyarázattal

	kísért tevőleges segítséget nyújtunk, majd az önállósodás, ügyesedés függvényében fokozatosan áttérünk a szükség szerinti magyarázatra. A biztatás, a motiválás- pl. „Tudom, hogy be tudod gombolni” meghatározó módszerünk.
A gyermekek egészségének védelme, edzése	
	A betegségmegelőzés, egészségmegőrzés érdekében az óvodások edzését: a mindennapi levegőzés, szabadtéri tevékenységek - mozgás, fokozatosan növekvő időtartamú séták, kirándulások lehetőségén keresztül oldjuk meg. Csak szélsőséges időjárás esetén nem visszük szabadba a gyermekeket (eső, nagy szél, - 5 fok alatti hőmérséklet, szmogriadó, hőségriadó). Ha nem tartózkodnak a szabadban, akkor a játszótérnek (szabad játékra) berendezett tornaszoba és a sószoza igénybevétele ajánlott. Hőségriadó esetén az igazgató által közzétett cselekvési terv alapján kell eljárni. Az egészségvédelem szempontjából fontos a tevékenységnek és levegő hőmérsékletnek megfelelő réteges öltözködés a nap folyamán, amiről az óvodában mi gondoskodunk, és ezt propagáljuk a szülők körében is.
Testi szükségletek, mozgásigény kielégítése	
	A napi és hetirendben lehetőséget teremtünk a testi szükségletek - esetenként nyugodt, intim - kielégítésére és a sok szabad mozgáslehetőségre, főleg a szabadban. Rugalmasan igazodunk napközben, a fokozódó mozgásigény jelentkezésére, mielőbbi kielégítésére. Ha az időjárás lehetővé teszi, az irányított mozgás tevékenységeket, az ének - zene - énekes játék, gyermektánc és külső világ tevékeny megismerése tevékenységeket is a szabadban szervezzük, a balesetvédelmi szabályok betartásával.
A harmonikus, össze-rendezett mozgásfejlődés segítése	
	Gyermekei tevékenységek közben változatos benti és szabadtéri mozgás, tánc lehetőségek alkalmával, szabad és tervezett, irányított formában valósítjuk meg a mozgásharmónia megalapozását. Testtudat, testséma- testfogalom, nagymozgások (járások, futások, ugrások, mászások, csúszások, kúszások, forgás) egyensúlyérzék, mozgáskoordináció (szem-kéz, szem-láb), mozgásritmus, finommozgások fejlesztése. Oldaliság, alakuló dominancia kialakulásának támogatása.
A gyermekek testi képességeinek fejlesztése	
	Erő, erőegyensúly, gyorsaság, állóképesség fejlődésének segítése a szabad és tervszerű, szervezett mozgásos és táncos, énekes, zenés tevékenységek, játékok és az egyre hosszabb, nehezedő terepviszonyok közötti séták, kirándulások során. A szabadban olyan helyre vinni az óvodásokat, ahol általában tisztább a levegő.
Életvezetési készségek fejlesztése	
	A problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz szükséges ismeretek, készségek, képességek elsajátításának támogatása.

1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Feladatok	Megvalósítás
Érzelmi kiegyensúlyozottság biztosítása	
<i>A befogadási-beszoktatási folyamat segítése</i>	Folyamatos, szülő befogadás - „beszoktatás”. A gyermek egyéni szükségletének megfelelő időtartamban, egyénre szabott módszerekkel valósítjuk meg, az óvodapedagógus szülővel történt egyeztetése utáni döntés alapján.
<i>Érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott óvodai és csoport légkör kialakítása, felnőttek példa adása</i>	Az óvoda alkalmazottainak egymás közti kapcsolatát, kommunikációját, a felnőtt - gyermek és a gyermekek közötti kapcsolatokat is a pozitív attitűd kell, hogy jellemezze. Családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes, nyugodt, derűs, elfogadó óvodai légkör kialakítására törekszünk, mely hatással van a gyermekek érzelmi kötődésnek alakulására.
<i>Életkori sajátosságoknak megfelelő, közös élményekre épülő játék, mozgás, zene, tánc központú, tevékenységrendszer biztosítása</i>	A fő tevékenységeken belül sokszínűség, változatosság biztosítása (az egymás mellett, párhuzamosan is végezhető, szabadon választható tevékenységekre helyezett hangsúly!) a csoportszobában és az udvaron. Játék Külső világ tevékeny megismerése Verselés, mesélés Ének, zene, népi játék, tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mindennapos mozgás Tevékenységekben megvalósuló tanulás Munka jellegű tevékenységek
<i>Életkori sajátosságoknak megfelelő nevelési, fejlesztési módszerek alkalmazása</i>	A felnőttek, főleg az óvodapedagógus részéről minta értékű, jól érthető, jól artikulált beszéd, közlések, magyarázat. Tevékenységnek, nevelési helyzetnek megfelelő hangerő, hanghordozás, hanglejtés alkalmazása. Preferált módszereink: bemutatás, bemutattatás, magyarázattal kísért bemutattatás, magyarázat, szemléltetés, megfigyelés, utánzás, gyakorlás, improvizálás, felfedezés, kísérletezés, visszajelzés - ellenőrzés - hibajavítás elsősorban pozitív példaadással (szociális tanulás) dicsérlettel. Egyénre szabott reális, pozitív, ösztönző szóbeli értékelés, elsősorban folyamatba ágyazott formában. A cselekvő, képszerű gondolkodáshoz igazodó cselekedtető, esetleg játékos szituációba helyezett megismerési és gyakorlási folyamat, drámapedagógiai módszerek alkalmazása. Én tudat alakulásának segítése, gyermeki kezdeményezések kibontakoztatása. Önkifejező törekvéseknek, kreativitásnak teret engedünk.
<i>Egyéni szükségleteknek, fejlődési ütemnek megfelelő nevelés</i>	A gyermek személyiségéhez, az egyéni fejlődési jellemzőkhöz, szükségletekhez igazodó kommunikációs, nevelési, fejlesztési módszereket alkalmazunk.
Az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	
<i>A közösségi együttlét során az erkölcsi, akarat tulajdonságok kialakulásának segítése, közösségi szokás és norma-rendszer megalapozása</i>	A családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkör kialakítása ösztönző hatással van a gyermek érzelmi kötődéseire. Annak elfogadtatása, hogy az emberek különböznek egymástól, ettől érdekes a közösség, „színes a világ”. Mindenki más, mindenki jó valamiben. Elfogadás, tolerancia, türelem, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség. Önállóság, önfegyelem – önuralom, kivárás, kitartás, feladat és szabálytudat. Együttműködés (egyénségnek megfelelő helyen és szerepben- irányító, együttműködő, alkalmazkodó), kulturált viselkedés (udvariassági kifejezések (kérem szépen, köszönöm szépen, légyszíves, legyen szíves) és viselkedési formák (segítségnyújtás felnőttnek, társnak), érthető köszönés érkezéskor és távozáskor.

	Legalább a nagycsoportosok körében az érkezés, távozás és napszaknak való köszönés megismertetése, alkalmazása, a magyar nyelvhasználat hagyományának megfelelően: Jó reggelt, jó napot, jó estét kívánok, viszontlátásra!
<i>Szűkebb, tágabb környezet megismertetése</i>	Az óvodások számára elsősorban a <i>külső világ tevékeny megismerése</i> , az <i>éneke, zene, népi játék, tánc</i> , a <i>verselés, mesélés</i> tevékenységekben, az <i>ünnepek, népi hagyományok</i> alkalmával valósítjuk meg a természeti és társadalmi környezet, kulturális értékek, az ünnepek, népi hagyományok megismertetését, változatos tevékenységek közben. Műveltségterületeken keresztül megteremtjük a szépre, jóra való rácsodálkozás lehetőségét, a családhoz való kötődést, a hazaszeretet, nemzeti identitás megalapozását.
<i>Környezettudatos magatartás megalapozása</i>	Először személyes tárgyai, holmijának (ruházat, tisztasági felszerelés, játék), majd az általa használt eszközök (játékeszközök) kezelésében, aztán a közvetlen környezetében (csoportszoba, öltöző, óvoda udvar) szükséges viselkedésformákat alapozzuk meg, végül a társadalmi, természeti és tárgyi értékek, szépségek megbecsülésére irányítjuk a gyermek figyelmét, tevékeny, cselekvő formában. A Zöld jeles napok, egészség és környezetvédelmi nyílt napok élményszerű lebonyolítása, ápolása hozzájárul céljaink megvalósításához.
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	
<i>Különleges bánásmódot igénylő gyermek</i>	
<i>A nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült (SNI)</i>	Inkluzív, adaptív pedagógiai módszerek alkalmazása. Mindkét esetben törekszünk olyan szervezeti keretekben történő tevékenykedtetésre, amelyben több lehetőség van az egyéni differenciálásra (egyéni, páros, mikro vagy kisebb-nagyobb létszámú csoportos munkaformák – pl. a reggeli játékos cselekvéses tanulás alkalmával). A szakvéleménnyel rendelkező gyermek nevelése, fejlesztése speciális ismereteket igényel. Speciális szakemberrel, pl. utazó gyógypedagógus közreműködésével szervezzük meg a sajátos nevelésű igényű gyermek számára szükséges, jogszabály által előírt fejlesztést. Együttműködünk, rendszeresen konzultálunk a speciális végzettségű szakemberrel, javaslatokat kérünk tőle az integrált nevelés, fejlesztés sikeres megvalósítása érdekében. BTMN gyermek, beszédfejlesztésre szoruló gyermek esetében a logopédussal, fejlesztőpedagógussal vagy gyógypedagógussal tartunk kapcsolatot.
<i>Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)</i>	Feltételek (óvodapedagógus ellátottság, további óvodapedagógus képzettség, speciális tárgyi eszköz) megléte esetén prevenciós, korrekciós feladatokat is ellátunk: GMP mérés - beszédészlelés és értés fejlesztés, szenzoros integrációs terápia, gyógytestnevelés.
<i>Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló</i>	Olyan, lehetőleg differenciált tevékenységek kínálása, feladatok adása szabad játékidőben vagy szervezett tevékenységben, foglalkozásokon, amelyben tovább fejlődhetnek a tehetség jeleit mutató gyermek képességei, motiváltsága, kreativitása, kiemelkedő általános vagy speciális képességei, a differenciálás módszerének széles körű alkalmazásával (például dústítás, gazdagítás). Mozgás és tánc területen tehetséggondozó foglalkozások szervezése. Gyermekek alkotásainak közösségi rendezvényeken való bemutatására törekszünk (pl. projektzáró, városi program, pályázat).
A Gyvtv szerint	
<i>Hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik segítése</i>	A gyermekek nyilvántartásba vétele. A gyermekvédelmi felelős és a szociális segítő bemutatása a szülők közösségének. Szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi intézményekről, szakemberekről, jogosultságaikról, a segítségnyújtási formákról. Szükség szerint családlátogatások, esetmegbeszélések tartása, differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása: helyettesítő, pótló, kompenzáló nevelés. Inkluzív személet érvényesítése az érintett családokkal. A segítő intézményekkel, speciális felkészültségű szakemberekkel a lehető

	legjobb kapcsolattartás. A szociális segítővel feladategyeztetés. Probléma esetén jelzési kötelezettség ellátása. Jótekonysági akciók szervezése (például ruha, játék gyűjtés). Alapfeladaton túli szolgáltatásokon való részvétel támogatási lehetőségeinek felkutatása, biztosítása.
	Menekült státuszú családok, gyermekek megélhetésének, beilleszkedésének segítése. Családtámogatási lehetőségek felkutatása, ajánlása, közbenjárás a különféle illetékes szervezeteknél, intézményeknél. Jótekonysági felhívás, tevékenység szervezés a rászorulóknak javára a munkatársi, a szülői és egyéb lehetséges támogatói körben. A gyermek befogadásának, beilleszkedésének széles körű pedagógiai támogatása.

1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Feladatok	Megvalósítás
Anyanyelvi nevelés	
<i>Komplex hatásra törekvés</i>	Az anyanyelvi nevelés feladatait az egész nap folyamán, minden tevékenységben érvényesítjük.
<i>A pozitív mintaadás</i>	A felnőttek, főleg az óvodapedagógus részéről minta értékű, jól érthető, jól artikulált beszéd, közlések, magyarázat, változatos kérdezőtechnika alkalmazása. Tevékenységnek, nevelési helyzetnek megfelelő hangerő, hanghordozás, hanglejtés, beszédtempó alkalmazása. Általában kerülni kell a túl halk, túl hangos vagy gyors megnyilvánulásokat. A nem verbális kommunikáció során rendkívül fontos sokféle technika ismerete és alkalmanként az eltúlzott reakció, mert az óvodás korú gyermek ezt jobban érti, a szemléletessége miatt. Tevékenyégváltáskor diszkrét figyelmeztetést, jelet alkalmazunk, nem harsogó utasítást, zörejt vagy kántálást. Például játékelpakolásnál, udvarra készülés előtt.
<i>A beszédre készítő bensőséges, bizalmas légkör megteremtése</i>	A gyermekek természetes beszédkedvének fenntartására, ösztönzésére kell törekednünk, figyelemmel, érdeklődve fordulunk feléjük.
<i>Egymás meghallgatása, beszélgetés</i>	Meghallgatjuk őket és a gyerekeket is arra ösztönözzük, hogy hallgassák meg, hallgasság végig a felnőtt és egymás beszédét. Figyelnünk kell arra, hogy a különböző életkorú óvodásoknak olyan válaszokat adjunk, melyek a gyermek számára érthetők, elfogadhatók.
<i>Tudatosan fejlesztjük a gyermek anyanyelvi, kommunikációs képességeit.</i>	Nem direkt javítgatással, hanem példaadással, a helyes kifejezés ismételt bemutatásával és változatos anyanyelvi – kommunikációs készségeket és képességeket fejlesztő játékokkal oldjuk meg a feladatot.
Értelmi fejlesztés és nevelés	
<i>Az értelmi képességeket ösztönző környezet biztosítása</i>	A gyermekek természetes érdeklődésére, kíváncsiságára építkezünk. Különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő feltételeket teremtjük meg. Mint például: szabad alkotás lehetősége a rendelkezésre álló tárgyakból, eszközökből, természeti kincsekből, egyéni ötletek megvalósításával. Lehetőség biztosítás a szabad mozgásokra, táncokra, önálló dallamok, versek alkotására. A kísérletek, felfedezések lehetőségének megteremtésével a gondolkodási képességek fejlesztését támogatjuk.
<i>Változatos tevékenységek biztosítása</i>	Megteremtjük a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, ismereteire és élményeire, az őt érő környezet hatásaira épülő tevékenységek lehetőségét.
<i>További élmények biztosítása</i>	További tapasztalatok szerzésére biztosítunk lehetőségeket, a gyermeket körül vevő természeti és társadalmi környezetről, élményszerző megfigyelések, séták, kirándulások, kiállítás látogatások, filmvetítések stb. során.
<i>A gyermek meglévő</i>	Különböző tevékenységekben és élethelyzetekben valósítjuk meg a tapasztalatok

<i>(spontán és szerzett) tapasztalatait rendszerezzük, bővítjük.</i>	rendszerzését, bővítését konkrét cselekedtetés útján, többnyire szervezett foglalkozásokon, de felhasználjuk a természetes élethelyzet adta lehetőségeket is.
<i>Tudatosan fejlesztjük a gyermek értelmi képességeit.</i>	Sokoldalú érzékelés, észlelés fejlesztése. Emlékezet, felidézés, figyelem, megfigyelőképesség, képzelet és kreativitás-alkotóképesség, gondolkodás fejlesztése.

Megjegyzés: a fenti táblázat szerkezetével, tartalmával harmonizáló formában történik a csoportok nevelési tervének készítése.

V. PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

Mottónk: „Mindenki jó valamiben!”
A pedagógiai program összefoglaló bemutatása

A **KOMPLEX EGÉSZSÉGNEVELÉSEN** belül hármas feladatot valósítunk meg: az egészséges életmód kialakítását, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi, valamint az anyanyelvi, az értelmi fejlesztést és nevelést.

Az egészséges életmód kialakítása felöleli a szükségletek, mozgásigény figyelembevételét, a személyi higiénés teendők elsajátítását, a környezet higiénés tapasztalatokat, környezettudatos magatartás kialakulását, a harmonikus, összerendezett mozgásfejlődést, a testi-lelki egészség megőrzését, testi és mozgás képességek fejlesztését, edzettség növelését, az életvezetési készségek fejlesztését.

Az életkori és az egyéni szükségleteket is figyelembe vevő, folyamatos napirendet biztosítunk. A speciális étkezésre szoruló gyermekek étkeztetését a HUNGAST-ELAMEN Zrt., mint szolgáltató biztosítja. Óvodakertünkben rendszeresen ehetnek az óvodások zöldséget, gyümölcsöt és ezek változatosan felhasznált formáit, de elsősorban a nyers fogyasztást preferáljuk.

Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelésünk a mentális egészség elősegítését, az egyéni szocializációt, közösségi együttélés szokásainak, kulturált viselkedés szabályainak megismerését, a közösségi összetartozás kialakítását támogatja a csoport és óvodai szinten át („Mi vagyunk a Sünisek, a Zrínyisek, a dorogiak, a „Magyarok”) a nemzeti identitásig.

Ennek érdekében derűs, szeretetteljes légkört biztosítunk, mely során az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése példaértékű kell, hogy legyen. Közös élményeken alapuló tevékenységeken keresztül alakítjuk a gyermekek erkölcsi, akarat tulajdonságait, szokás és normarendszerét.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés közben fejlődnek a gyermek beszéd, kommunikációs és értelmi képességei. Ezen belül kiemelt feladatunknak tekintjük a **kreativitás, az önkifejezési törekvések** kibontakoztatását, melyre az óvodai élet folyamán, minden gyermeki tevékenységben törekszünk.

Nevelőmunkánk alapja: az óvodás korosztály életkori szükségleteinek, fejlődési jellemzőinek alapos ismerete és az egyes gyermek szükségleteinek, tulajdonságainak, képességeinek megismerése. Erre építjük az egyéni bánásmódot: a **differenciált nevelés és fejlesztést.**

Nevelési programunk rendszere, a tevékenységekben megvalósuló óvodai tanulás szervezeti keretei és az egyéni fejlődés nyomon követése lehetővé teszi, hogy egyszerre valósuljon meg a **felzárkóztatás és a tehetség csíráinak kibontakoztatása.** Úgy a hátrányos helyzetben lévő vagy sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarral küzdők segítése, mint a

valamely területen az átlagosnál jobb adottsággal, képességgel rendelkező, eredetibb teljesítményt produkáló, motivált gyermekek gondozása.

A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük és fél évente rögzítjük az Ovi-KRÉTA adminisztrációs felületén, amiről fogadóórák felajánlásán keresztül tájékoztatjuk a szülőket. A tanköteles kor betöltése kori nevelési évben DIFER készség és képességmérést végzünk, amely segíti a tanulási képességek fejlettségi szintjének és az iskola készség megállapítását.

A gyermekek fejlődésében, egészségében, körülményeiben bekövetkező negatív változás észlelése esetén igyekszünk segíteni. A változások időben történő jelzésével - a szülőnek és/vagy a megfelelő szakembernek - komolyabb problémákat előzhetünk meg.

A Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai biztosítják a logopédiai ellátást az óvodában, az általuk kiszűrt gyermekek számára. Szintén a szolgálat pedagógusai vezetik a BTMN gyermekek fejlesztőpedagógiai foglalkozásait.

A sajátos nevelési igényű (SNI) óvodások **egyéni fejlesztését a szakvéleményben meghatározott habilitációs-rehabilitációs órában és területeken, utazó gyógypedagógusok végzik az óvodában.**

Helyi programunkban a **mozgásharmónia** megfogalmazással utalunk arra a tényre, hogy nem egyszerűen mozgásfejlesztésről beszélünk. Az a célunk, hogy a mozgás lehető legtágabb értelmezése során, a nagymozgásoktól egészen a beszédhez szükséges legfinomabb motoros képességekig segítsük a gyermekek mozgásfejlődését, szervesen kapcsolva hozzá a zene, az ének alkalmazását, játékos hatását, melyek közül hangsúlyos a magyar népzene. A zenével, énekkel kapcsolt mozgáslehetőségek fokozzák a fejlesztő munka hatékonyságát, a gyermekek további fejlődése (különösen a beszéd) szempontjából rendkívüli jelentőséggel bíró mozgásritmus, ritmusérzék kialakulását. A változatos mozgás lehetőségek között éppúgy megtalálhatóak a mozgáshoz, főleg kooperatív, labdás játékok, tevékenységek, mint ahogy a népi játékok, táncok, mozgás és táncimprovizációk. A mozgás tevékenységen belül a **labdás tevékenységek**, míg az ének, zene, népi játék, tánc tevékenységen belül a **néptánc** kiemelt, átfogó alkalmazására építünk. **A mozgással tanulás módszerét azonban minden gyermeki tevékenységben érvényesítjük**, így például versek, mondókák, népi rigmusok, dúdoló tanulásakor is.

A **Mórka** c. táncos és az **Örökmozgó** c. labdás és a 30 éves múltat visszatekintő óvodakerti munkánk alapján kialakított **Kiskertelők** c. éves program, pedagógiai programunk három fő feladatkörének alappillérei. Ez utóbbin belül sok-sok egyszerű természettudományos megfigyeléssel és kísérlettel is találkozhatnak az óvodások.

Feltételeink (optimális helyiségtípusok rendelkezésre állása - például tornaszoba, tevékenységközpontok a csoportszobákban, a gyermekek által elérhető helyen tárolt anyagok, játék és eszközkészlet) *igen változatos lehetőségeket* nyújtanak a szabad játékra, mozgásra, játékos,

cselekvő óvodai tanulásra, önkéntes munka jellegű tevékenységekre, melyekhez biztosított az egymás mellett párhuzamosan is végezhető, szabadon választható, színes tevékenységek lehetősége, minden nap, a csoportszobai tevékenységközpontokban és az udvaron egyaránt.

A szabad játék a gyermek alapszükséglete és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Erre kell a legtöbb időt és lehetőséget biztosítanunk. Ugyanakkor fontos a tudatos óvónői jelenlét, annak érdekében, hogy önfeledt, örömteli tevékenységeket végezhesse, az őket ért hatásokat kijátszhassák, kezdeményezéseik, kreatív ötleteik kibontakozhassanak. Mi felnőttek pedig támogatjuk őket ebben, de szükség szerint megtanítjuk az egyes játékok használatát, szabályát, helyét, és együtt játszás közben példát mutatunk a közös játékokban való együttműködésre. A kulturált együttélés, viselkedés indirekt, minta általi tanítása közben nem feledkezünk el a vidámságról, humorról sem. A tevékenységkavalkád közben jelenlevő alapzajt természetes jelenségnek tartjuk.

*Az óvodai tanulás spontán, utánzással, gyermeki kérdésekre való válaszokkal, vagy az adódó lehetőségek kihasználásával, illetve **tervszerű** formában (játékos, cselekvéses tanulás és az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés) történik.*

Pedagógiai programunkban a **tervszerű óvodai tanulást** szabályozzuk. Befogadás-beszoktatás időszakában, szeptember és legfeljebb október hónapban kizárólag *spontán, utánzással, gyermeki kérdésekre való válaszokkal*, vagy az adódó lehetőségek kihasználásával valósul meg az óvodai tanulás. A csoportok hetirendjében meghatározott **tevékenységnapokon**, a csoportszobában kialakított **tevékenységközpontokban** szervezzük meg a választható, kötetlen *játékos, cselekvéses tanulást* (játékokat, játékos tevékenységeket) és az *óvodapedagógus által irányított megfigyelést, tapasztalatszerzést, felfedezést, gyakorlati problémamegoldást* (csoportos tevékenységek). Csoportos tevékenységeket a tornaszobában vagy az udvaron, megfigyelő sétákon is szervezünk.

A játékos, cselekvéses tanulás a szabad játékidőben, egymás mellett párhuzamosan is végezhető tevékenységek alkalmával történik. Ezen belül, a különböző *fejlesztő, szabály és társasjátékokat* differenciált, egyéni fejlesztésre alkalmazzuk, mert sok olyan játék van köztük, ami egyéni vagy páros helyzetben is alkalmazható. Változatos *játékos tevékenységeket* kisebb csoportokban végezhetnek a gyermekek. Ezek a már tanult tartalmak gyakorlására, a heti és napi feldolgozandó téma sokoldalú megtapasztaltatására, rögzítésére adnak lehetőséget, egyben fokozatosan fejlesztik a társas kapcsolatokat, együttműködést, mivel kevesebb társhoz kell alkalmazkodniuk.

Az óvodapedagógus által irányított megfigyelésen, tapasztalatszerzésen, felfedezésen, gyakorlati problémamegoldáson belül a csoportos tevékenységeket a kisebbeknél kötetlen, a nagyobbak (kb. 5 éves kor), különösen a tanköteles gyermekek számára kötött formában szervezünk, maximum napi

45 percben. A kötött tevékenységek elsősorban a gyermek feladattudatát, feladattartását, akarat tulajdonságait - kivárás, kitartás - fejlesztik, de az egyes témák feldolgozásához szükséges nyugodt, bensőséges feltételeket, megfelelő helyet, időt is megteremtik. A kötött tevékenységeket is komplexitás jellemzi, a cselekedtetés, a több érzékszervre ható tapasztalás biztosításával. A mindennapos mozgás kötött keretek között történik, de csak 4 éves kortól várjuk el, hogy mindenki bekapcsolódjon. A mozgás tevékenység keretében szervezett, óvodapedagógus kísérettel biztosított vízhez szoktató „úszásoktatást” a fenntartónk finanszírozza a nagycsoportosok számára.

Több intézményi szintű saját fejlesztésű projektünk van. *A pályázati támogatással kidolgozott TÁMOP 3. 1. 4. kompetencia lapú óvodai program Szüret, Téli örömök, Cirkusz projekt és az önálló intézményi szintű saját fejlesztésként elkészített Magyarok vagyunk* c. („Piros, fehér, zöld, ez a magyar föld”) c. projekt. Mindegyik sok-sok érdekes, mozgásos, táncos, zenés, vidám tevékenységet, játékot jelent az óvodások számára. Ez utóbbi projekttel az óvodás korosztály életkori sajátosságaihoz igazodva, indirekt formában, sok játékos, mozgásos tevékenységen belül oldjuk meg szervezett formában a hazaszeretetre nevelést, és a nemzeti ünnepről való megemlékezést. De izgalmas tevékenységeket rejtenek az óvodások számára az egyéni vagy intézményi szinten kidolgozott és alkalmazott témahetek is, pl. a *Fűben-fában orvosság* (gyógynövény hét), a Márton napi *Liba-hét*, a *Busó hét*, a *Szőjünk-fonjunk* (népi kismesterségek) témahét, Dínó hét, a Föld napja apropóján a régész, csillagászati játékok és pünkösdhöz kapcsolódva a Lovagok és hercegnők projekthét.

Ki kell emelnünk, hogy *ebben a játékos tevékenységrendszerben a gyermekek nagyon sokféle munka jellegű tevékenységet* végezhetnek, amire több önállóságot és lehetőséget adunk a gyermekeknek a hagyományosnál (óvodakerti munka, valódi barkácsolás, növény-, állatgondozás), melyek a közösségi kapcsolatok, a kötelesség-és felelősségvállalás alakításának eszközei. A gyermek, tapasztalataink szerint, a munka jellegű feladatokat *egyfajta szerepjátékként éli meg, ezáltal nagyon közel áll hozzá, hiszen utánozhatja a felnőtteket* ugyanúgy, mint pl. egy hagyományos értelemben vett szimbolikus szerepjátékban. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos szervezést és folyamatos, konkrét, reális, fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Felkészültségünk, a gyermeki szükségletek, szülői igények alapján, céljainkkal összhangban, személyi és szakmai feltételek rendelkezésre állása esetén, nyitvatartási időben vállalunk mozgás területen **ingyenes alapfeladatba épített szolgáltatásokat és egyéb foglalkozásokat:**

Prevenziós vagy korrekciós felzárkóztató foglalkozások között: szakvélemény alapján szenzoros integrációs terápiát és csoportonként, heti rendszerességgel tartásjavító - mezítlábas tornát tartunk, a mindennapi mozgás keretein belül.

A tehetséggondozó foglalkozásokat délután tartjuk: *zenés kéziszer (elsősorban labda) torna, néptánc, művészetterápia* területen. Ezek megszervezése attól függ, hogy van-e a nevelőtestületben a szakterületen szakképzett és létszámában elegendő óvodapedagógus.

Alapfeladatokon túli szolgáltatások között, szülői igényre, **önköltséges programokat** (pl. kirándulás, múzeumlátogatás-múzeumpedagógiai foglalkozás) szervezünk, a szülők által évente, csoportonként meghatározott alkalommal és összeghatárig.

Szülői kezdeményezés esetén, térítés ellenében, tehetséggondozáshoz kapcsolódó, mozgásfejlesztő céljainkat erősítő (Bozsik ovi-foci, ovi-birkó) vagy az iskolai specialitásokra (pl. angol kéttannyelvű oktatás) fókuszáló egyéb délutáni foglalkozásoknak is helyet adunk, olyan, kizárólag délutáni időszakban, amikor az érintett gyermekek már nem veszik igénybe az óvodai ellátást, és a szakembertől a szülő veszi át a gyermeket a foglalkozás végén.

Biztosítjuk a *hitoktatás* lehetőségét, feltételeit is.

Alapítványunk (A „Zrínyi Ovisok Egészségéért” Alapítvány) támogatásával, az alagsorban kialakított klímaszobánkban lehetőség van **sóterápiára**. Az óvodapedagógusok heti 2 (kedvezőtlen időjárás esetén többször is) alkalommal leviszik a klíma szobába különböző relaxációs játékokra, mese- vershallgatásra, esetleg mese vagy természetfilm megtekintésére a gyermekcsoportokat.

Programunk igen változatos **ünnepeket, hagyományokat** biztosít a gyermekek számára, **nyilvános és zártkörű szervezésben is**, hiszen az ünnepek, az ünnepi előkészületek igazi örömforrások. A *mentálhigiénés* és az *értékorientált közösségi nevelés* egyik fontos lehetősége.

Megszervezésükben a drámapedagógiai módszerek, és nem az erőltetett szerepeltetés, hanem a gyermekbarát szervezés dominálnak. Sokat „örömködünk” együtt, és rendszeresen meglepjük a gyermekeket óvónői műsorokkal is.

A **csoporthagyományok** között kiemelkedik az óvodások születésnapjának megünneplése. Ezeken az alkalmakon is megragadjuk a lehetőségeket az egészségnevelésre: édesség helyett gyümölcs, zöldségcsodákkal vagy tálakkal köszöntjük a gyerekeket.

Az **óvodai élet hagyományos ünnepein** túl (*Mikulás, Karácsony, farsangi bál, Anyák napja, nagycsoportosok évzárója-búcsúzása, Gyermeknap*), a **népszokások köréből** tematikus táncházak formájában megünnepeljük a *Mihály napi vásárt, a szüretet, a Márton napot Liba-bállal, a farsangi időszak végét, télíző Busójárással, Húsvét közeledtét Kisze hajtással és tavaszköszöntő bállal, valamint a Pünkösdöt pünkösdi királynéjárással.*

A **nemzeti ünnepeink** közül márciusban az 1848. évi forradalom és szabadságharc ünnepét, a Magyarok vagyunk c. projektünk projektzáró tematikus táncházával, a Nemzeti összetartozás napját pedig csoportonként ünnepeljük.

A **természet jeles napjain** (Állatok világnapja, Komposztálás világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak, fák napja) nagyobb szabású rendezvényeket, kirándulásokat (amennyiben anyagi forrásaink lehetővé teszik, illetve támogatókat találunk) is szervezünk.

Egészséges ember elképzelhetetlen „egészséges” környezet nélkül. Ezért fontos, hogy a környezettudatos magtartást alapozzuk meg a gyermekekben és tervszerű egészségpropaganda segítségével a szülők körében is. A fenntarthatóságra nevelés, a környezetvédelmi, környezetesztétikai nevelés, ökológiai ismeretek nyújtása, fontos feladat, hiszen ezek segítségével alapozzuk meg a környezettudatos magatartást, szokásrendszert. Ennek megvalósítását segíti az óvodakerti munka, valamint az őszi és tavaszi egészség, és környezetvédelmi nyílt napok, természet és erdőpedagógiai foglalkozások, de a rendszeres, fokozatosan növekvő távolságú séta, kirándulás is.

Profilunkkal összhangban **mozgásos hagyományápolás** is van az óvodában: *Játék - mozgás- öröm* címmel a saját fejlesztésű *Labda nap*, az *Ovi olimpia* és a *Cirkusz* projektzáró nap Gyermeknapon. Mindhárom programban önmagukhoz mért teljesítményt nyújtanak a gyermekek, nincs stresszt okozó, hagyományos versenyhelyzet!

Az óvoda alapvetően nevelési intézmény. Ezért átfogó nevelési elvként határozzuk meg az erkölcsi (elfogadás, segítőkészség, empátia stb.) akarat (önállóság, feladattudat, kitartás stb.) tulajdonságok, valamint a közösségi lényhez illő viselkedési formák (alapvető illemszabályok) megalapozását és a családhoz, az óvodai és csoport közösséghez való kötődést, valamint a hazaszeretetre nevelést.

VI. A PROGRAM PEDAGÓGIAI RENDSZERE

1. sz. ábra

„Manapság a labda, különösen a léggömb nem kap megfelelő hangsúlyt az óvodai mozgásfejlesztésben, pedig a legsokoldalúbb hatás érhető el általa.”
/gyogyaped.gportal/

Nevelési rendszerünket ábrába helyeztük. Programunk jelképének a pöttyös labdát választottuk, ami egyben az óvoda logója is.

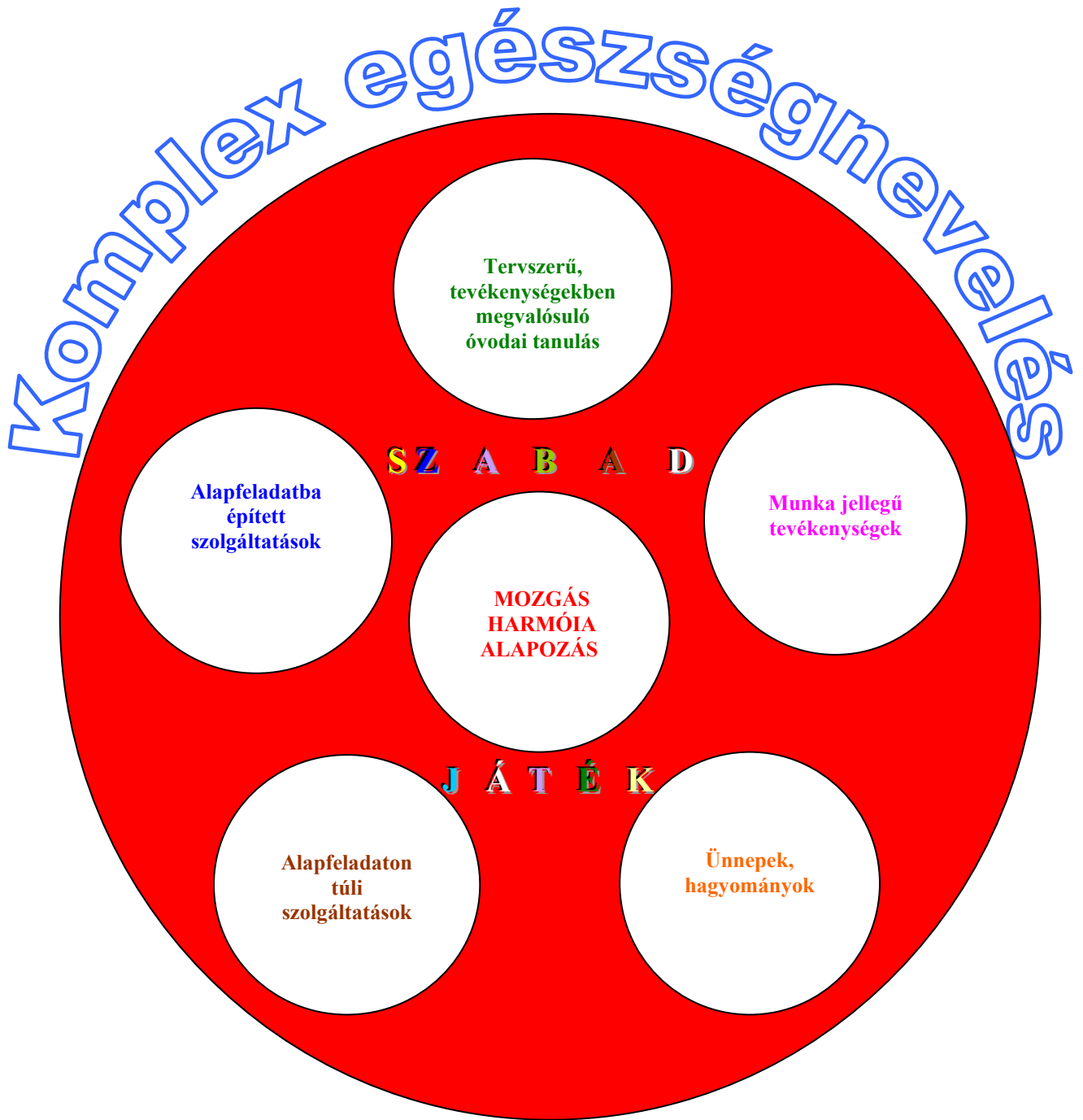
Mint gömbölyű forma, jelzi a program EGÉSZ-ségét, és talán a legrégebbi és leghagyományosabb sporteszköz lévén közvetlen utalás a játékra és mozgásra. A labda, mint játékeszköz, formájánál fogva örökmozgó, akárcsak az óvodás. A gyógy- és fejlesztőpedagógia nagyon fontos eszköznek tartja a fejlesztésében. Nem utolsó sorban: a gyermekek számára az egyik legkedvesebb játékeszköz, melyet rendszeresen és sokoldalúan használnak a szabad játék és az irányított tevékenységek során.

Szemléltetni kívánjuk, hogy *mindent átfogó a szabad játék*, mellyel a gyermekek a nap nagy részét töltik, és *a játékosság érvényesül minden tevékenységben*. A nevelés keretét a *komplex egészségnevelés* adja, melyen keresztül a *fő feladatokat* valósítjuk meg.

A középpontban lévő **mozgásharmónia alapozás** a nevelési program kiemelt feladata.

„Száll a labda a kék égen,
piros arcunk önfeledt.
Ugye, hogy jó ez a játék,
labdázunk még, gyerekek”

/Szuháncs Albert: Pöttyös labda/

1. sz.

VII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

1. Nyitvatartás

$$05^{30} - 16^{30}$$

2. Befogadás, beszoktatás

Az óvodai felvétel rendje c./7. sz. *melléklet*

3. Csoportszervezés

3.1. A csoportszervezés szempontjai

A gyermekek csoportba osztását elsősorban a beírt gyermekek létszáma, vagy életkori és esetleg a nagyon eltolódott nemi összetétel aránya befolyásolja. Indokolt esetben a fejlettségi mutatókat is figyelembe vesszük.

Csoportok feltöltöttségének arányosnak kell lennie.

A SNI, HH, HHH és veszélyeztetett gyermekek aránya nem lehet lényegesen magasabb egy csoportban (a törvényi szabályozás betartása).

Figyelembe kell venni, hogy a kisebb gyermekek személyhez kötődők. Csoportváltoztatás esetén mindig kell legyen beosztva egy olyan felnőtt személy a csoportban, akit már jól ismer a gyermek. Amennyiben szülői igényként felmerül, testvérek egy csoportban történő elhelyezéséről, a gyermek érdeke és a feltételek alapján döntünk.

A csoportba osztás, az óvodapedagógus vélemények mérlegelése alapján, az igazgató hatásköre. Amennyiben a gyermek érdekét szolgálja és a feltételek, körülmények is biztosítottak, a szülői kérést is figyelembe vesszük.

A csoportokban a tárgyi környezetnek a gyermek életkorához, méretéhez, fizikai tulajdonságaihoz (székek, asztalok magassága, ágyak mérete) igazodónak kell lennie.

Sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén, a számára szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezni kell a csoportban.

3.2. Csoportösszetétel

Szükség szerint lehet homogén, (adott évben augusztus 31-ig 3, 4, 5 évüket betöltő és a csoportokba visszamaradó gyermekek), heterogén (adott évben induló 3-4, 4-5, 5-6 vagy 3-6-7 évesek csoportja).

4. Heti és napirend

4.1. *Heti és napirend szervezésének elvei*

- A 11 órás nyitvatartás alatt óvodapedagógus, nevelőmunkát közvetlenül segítő pedagógiai asszisztens és dajka egyengeti az óvodások fejlődését.
- Az óvodai élet tervszerű nevelő, fejlesztő tevékenységeinek időszakában - 08.00-12.00 óra között - az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében, közreműködésével szervezhető meg.
- A rendszeresség és az ismétlődés érzelmi biztonságot, kiszámíthatóságot jelent a gyermeknek, de az időben való tájékozódást is segíti.

A heti és napirend készítésében és megvalósításában rugalmasan igazodunk a változásokhoz és a korosztály jellemző, az adott gyermekcsoport és az egyes gyermek szükségleteihez, fejlettségéhez.

- Figyelembe vesszük a különböző tevékenységek időigényét, valamint a helyi szokásokat, hagyományokat.
- Az óvodai élet szervezésekor szem előtt tartjuk, hogy a gondozási, személyi higiénés tevékenységeknek, feladatoknak meghatározó szerepe van a gyermek komfortérzetének biztosításában, a felnőtt - gyermek kapcsolat, kommunikáció erősítésében, a szociális képességek (pl. segítőkészség) és az önállóság alakulásában, de egyúttal a testfogalom, testséma, testtudat, személyi zónák, oldaliság, dominancia, mozgáskoordináció, finommozgás fejlődésében is, ezért erre megfelelő időt kell szánni!
- A várakozási idő minimalizálása és a zsúfoltság elkerülése érdekében - amennyiben a személyi feltételek adottak - két-három kisebb csoportban szervezzük a mosdóhasználatot, öltözködést, vetkőzést - elsősorban az udvarra menetelnél és bejövetelkor - itt is szem előtt tartva a folyamatosság fontosságát.
- A reggelit és az uzsonnát folyamatosan, önkiszolgáló formában, kb. 1 óra alatt fogyaszthatják el óvodásaink. A tevékenységet a dajka koordinálja, az óvodapedagógus figyelemmel kíséri.
- A gyermekek egyéni szükségletüknek megfelelő ideig, de minimum egy órát pihennek vagy alszanak. A csendes pihenő utáni felkelés folyamatosan történik, a már nem alvók mesekönyvet nézhetnek az ágyban, vagy már felöltözhetnek és társaik nyugalma nem zavaró, csendes tevékenységet (pl. kirakó, rajzolás stb.) végezhetnek, esetleg uzsonnázhatnak. A felnőttek csendes, nyugodt formában, egyenként ébresztik a még alvókat a napirend szerinti felkelés időpontjától.

- A rugalmas és folyamatosságot biztosító napirendben lehetőséget biztosítunk az egyes tevékenységek közti harmonikus arányokra, a szabad játék kitüntetett szerepére. Fontos, hogy minden nap elegendő idő legyen a szabadtéri játékra, mozgásra vagy/és sétára. Lehetőséget kell adni a gyermekeknek, hogy nyugodtan befejezhessék a megkezdett tevékenységet. A játékok elpakolását nem vezényszóra, jelre és egyszerre várjuk el!
- A napirendben és a heti rendben az óvodapedagógus által kezdeményezett, szervezett és koordinált tevékenységeket tervezzük, beleértve a növekvő időtartamú (5-45') kötetlen és/vagy kötött csoportos tevékenységeket is.
- A hetirendben, az egyes tevékenységnapra a **tervezett** tevékenységeket jelöljük, de a gyermek a tevékenységközpontokban minden nap, választása szerint játszhat, tevékenykedhet szabad játékidőben.
- A délutáni gyülekező idő kezdetekor (15.30), téli időszak és/vagy szélsőséges időjárás kivételével, az udvarra kell menni.
- Nyári időszakban, június 1-től augusztus 31-ig, megfelelő időjárás esetén, 1/2 8 órától az udvaron gyülekezünk. Szélsőséges meleg (hőségriadó) esetén, legkésőbb délelőtt 11 órától, délután 1/2 4 előtt az épületben tartózkodunk.
- Ajánlott a csoportokban *színes fényképes, rajzos vagy piktogramos napi és hetirend táblát készíteni*, a gyermekek által látható magasságban kifüggeszteni.

4.2. *A heti és napirend kialakítás feladatai*

- A napi és heti rendet, a PP keret heti és napirendje alapján, a csoportok óvodapedagógusai állítják össze.
- A napi és heti rend tervezését szükséges esetben össze kell hangolni az egyes gyermekcsoportok között (pl. helyiséghasználat – tornaszoba, sószoba).

4.3. *Keret heti és napirend*

4.3.1. *Keret heti rend*

A tervszerű, szervezett tanulást, témafeldolgozást tevékenységnapokra bontottan tervezzük.

A külső világ tevékeny megismerése: 1 nap

Verselés, mesélés: 1 nap

Ének, zene, népi játék, tánc: 1 nap

Mozgás: 1 nap

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: 1 nap

4.3.2. Keret napirend

A keret napirendet az adott korcsoporthoz igazítva bontjuk részletesebben, az alábbiak figyelembevételével:

05³⁰–07⁰⁰–Gyülekezés, igény szerint pihenés, szabad játék, folyamatos felkelés (legkésőbb 7 óráig).

07⁰⁰–11⁴⁵–Gyülekezés, szabad játék (benne: folyamatos, egyénenkénti mosdóhasználat, készülődés a reggelihez, folyamatos reggeli (08-09.00 óra között), tevékenységekben megvalósuló tanulás, feltételek megléte esetén kis létszámú prevenciós vagy korrekciós foglalkozások, logopédiai, fejlesztőpedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátás, szabadtéri játék és mozgás, mindennapi mozgás, élményszerző séta, kirándulás és úszás).

11²⁵–14³⁰–Vetkőzés, mosdó használat, előkészületek az ebédhez, ebéd, készülődés a pihenéshez (mosdóhasználat, fogmosás, átöltözés pizsamába), mese, csendes ének, zene stb. csendes pihenő.

14⁰⁰–16³⁰–Folyamatos felkelés (legkésőbb 14. 30-kor meg kell kezdeni a kiscsoportban is), öltözés, mosdó használat, folyamatos uzsonna (legkésőbb 15¹⁵-ig be kell fejezni a kiscsoportban is), mosdó használat, öltözködés, játék, időjárás függvényében a csoportban vagy az udvaron, mindennapi mozgás, tehetséggondozó foglalkozás, hittan, hazabocsátás.

Megjegyzés:

Az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők munkarendjétől függően legkorábban 06.30, legkésőbb 07.30 órakor kell saját csoportba menni.

A folyamatos reggelit figyelembe véve, az óvodapedagógus által tervezett, szervezett tanulás során, a következő időszakokban javasolt beilleszteni:

az egyéni, páros vagy kis csoportos kötetlen *játékokat*/ 08.00 – 08.45

a változó létszámú, kisebb csoportos kötetlen *játékos cselekvéses tevékenységeket*/ 08.45-09.15. Ezeket a tevékenységeket úgy szervezzük, hogy a dajka jelenléte biztosított legyen a csoportban (a folyamatos reggeli befejeztével, kb. 08.45.-09.00 órától), a tevékenységbe nem bekapcsolódó gyermekek csendes felügyelete, gondozása és biztonsága érdekében.

A kötetlen vagy kötött, bontott párhuzamos vagy egész *csoportos tevékenységeket*/ 09.30-10.10.

A mindennapos *irányított mozgásfejlesztést* 10.10-10.25 között szervezzük.

4.3.3. Az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tartalmi, formai, szervezeti keretei

A 77/2025. (IV.15.) kormányrendelet előírásai szerint, a gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra

differentiált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó –iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységeket tervezünk, mely játékos formában, az óvodai napirendbe integráltan valósul meg. Hangsúlyos az élményalapú készségfejlesztés és az egyénre szabott támogatás. A komplexitás érdekében a 45 perces iskolaelőkészítő foglalkozás magában foglalja a hetirendnek megfelelő tevékenységet és az aktuális témát is. Ezt egészíti ki a mindennapos mozgás.

4.3.4. Az iskola-előkészítő foglalkozások tervezésének alapelvei

- A rugalmasság, a gyermeki szükségletekhez való alkalmazkodás, a gyermekek belső késztetésének figyelembevétele mindennel szemben prioritást élvez.
- A tervezés és megvalósítás keretében igazodunk helyi sajátosságainkhoz.
- Figyelembe vesszük intézményi jógyakorlatainkat, innovációinkat.
- A 45 perc időtartam több részre bontható.

VIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

1. A kapcsolattartás célja, feladata

A gyermek a lehető legszélesebb összefogással, óvó- védő háló biztosításával részesüljön egyéni szükségleteinek, fejlettségének megfelelő nevelésben, fejlesztésben. Ennek támogatására működjön a szakmai tapasztalatcsere. Az átmenetek segítése valósuljon meg a család-óvoda; bölcsőde-óvoda; óvoda-iskola vonatkozásában.

2. A kapcsolattartás elvei

- A kapcsolattartás kölcsönösségre, rendszerességre épül, szervezeti és egyéni szinten is.
- A kapcsolattartás egyenlő részvételt igényel.
- Nyitott, partnerközpontú szemlélet.
- Inkluzív szemléletű, a gyermek, a szülők tekintetében egyénre szabott, segítő, támogató óvodapedagógusi attitűd.

3. Közvetett és közvetlen partnereink

Szülők

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család terem meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A kapcsolattartást konkrétan az SZMK óvoda éves együttműködési tervben szabályozzuk.

Szülő, a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének formái			
Forma	Tartalom	Résztevők	Ütemezés
Befogadás, beszoktatás	A gyermek igényének megfelelő, naponta fokozatosan emelkedő időtartamban – óvodapedagógus javaslata alapján – szülővel történik. Év elején csoportszinten legalább egy hónap időszakban. Ismerkedés a felnőttekkel, társakkal, személyes terekkel, eszközökkel, csoporttal, óvoda épületével, udvarával, együtt játék a felnőttel, felnőtt közreműködéssel gyermekekkel. Személyi higiénés, étkezési teendők gyakorlása sok segítséggel. Napirend megismertetése.	Család, gyerekek, óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai assz.	Folyamatos
Családlátogatások	Családhoz igazított segítség nyújtás az inkluzív szellemben	Óvodapedagógusok	Óvodai felvétel után, (beszoktatás ideje előtt vagy alatt, év közbeni)

			felvétel esetén a felvételt követő egy hónapon belül) Szükség szerint
Szülői értekezlet (összevont és csoportonkénti)	Intézményi szintű tájékoztatás, csoportonkénti tájékoztatás, információ csere a szülőkkel	Szülők, vezetők, óvodapedagógusok, külső szakemberek	Évente 3 alkalommal (évnitő, félévi, előkészítő értekezlet az új felvétel nyert gyermekek szülei számára. Beiskolázási szülői értekezlet a tankötelesek szülei számára.
Fogadóóra	A gyermek fejlettségi állapotáról tájékoztatás Problémát felvető és megoldó beszélgetések	Szülő, vezetők, óvodapedagógusok	Január és június eleje, továbbá szülői igény szerint vagy az óvoda kezdeményezésére
Közös programok	Közös kirándulások Nyilvános ünnepek, programok, akciók, a HOPP, éves munkaterv, együttműködési terv szerint	Gyermekek, szülők, vezetők, óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai assz.	Aktualitás (Éves munkaterv) szerint
Elégedettség mérés	Tájékozódás a szülői igényekről, elégedettségről	Szülők, vezetők, óvodapedagógusok	Kétévente

Segítő intézmények, szakemberek, társintézmények

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekorvos, védőnő
- ÁNTSZ
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyámügy
- Magyar Károly Városi Bölcsőde
- Önkormányzati óvodák
- Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola
- Richter Gedeon Óvoda
- DOKI Általános iskolai székhely, feladat ellátási helyek
- Dorog Város Egyesített Sportintézménye
- Dorog határon túli magyar testvér városainak óvodái
- Győri POK Bázis óvodák

Fenntartó

- Dorog Város Önkormányzata, Polgármesteri Hivatala

Kisebbségi önkormányzatok

- Német
- Szlovák
- Roma

Közművelődési intézmények

- József Attila Művelődési Ház
- Gáthy Zoltán Városi Könyvtár és Helytörténeti Múzeum
- Dunamente Ökocentrum
- Reimann Bányászattörténeti Múzeum

Civil szervezetek

- Óvodai alapítványok, elsősorban: A „Zrínyi Ovisok Egészségért” Alapítvány
- Esztergomi Környezetkultúra Egyesület
- Madarakol Természetvédelmi Egyesület
- BEBTE
- Csillagászati egyesület
- Dorogi Futókör

Külhoni magyar óvodák

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézmények közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, kiemelten Dorog város testvértelepüléseinek köznevelési intézményeivel és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot kezdeményez.

IX.
A GYERMEK MEGISMERÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK
NYOMON KÖVETÉSE, DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉSE, MÉRÉSE,
ÉRTÉKELÉSE

1. A differenciált egyéni fejlesztés alapelvei

- A gyermekek egyéni fejlesztését az óvodapedagógus a közösségen belül, elsősorban kisebb (páros, mikro) csoportokban tudja ellátni az óvodai tevékenységek során.
- Az SNI gyermekek fejlesztése csak szakvéleményben meghatározott szakember közreműködésével lehet sikeres. Igyekszünk biztosítani a szakvélemény által előírt habilitációs- rehabilitációs órákat, melyet utazó gyógypedagógus, konduktor lát el.
- SNI gyermekek hatékony ellátásában hosszú távú célunk, hogy a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusok rendelkezzenek valamilyen sérülés specifikus képzettséggel vagy továbbképzéssel, de elsődlegesen a preventív jellegű képzésekre építkezünk.

2. A fejlesztés feladatai

2.1. *A gyermek megismerésének feladatai*

- Családlátogatások elvégzése, óvodába lépés előtt-után és szükség szerint.
- Befogadás, beszoktatás alatti megfigyelés.
- A gyermek folyamatos megfigyelése.

2.2. *Készség és képességfejlesztési feladatok*

- Testi képességek (erő, erőegyensúly, gyorsaság, állóképesség).
- Testtudat, testséma, testfogalom, dominancia.
- Mozgás képességek (nagymozgásoktól a finommozgásokig, mozgáskoordináció).
- Érzékelés, észlelés (auditív, vizuális, taktilis, kinesztetikus és térpercepció).
- Értelmi képességek (képzelet, kreativitás, figyelem, megfigyelőképesség, emlékezet, felidézés, gondolkodás).
- Anyanyelvi, kommunikációs képességek.
- Érzelmi képességek (kiegyensúlyozottság, érzelemszabályozás, pozitív énkép).
- Akarati képességek (önállóság, önfegyelem, - önkontroll, kivárás, kitartás, feladat és szabálytudat).
- Erkölcsi képességek (elfogadás, együttérzés, segítőkészség, udvariasság).
- Szociális képességek (együttműködés, egyéniségének megfelelő csoportszerep, amelyben jól érzi magát).

3. A fejlesztés területei

- A kiegyensúlyozottan fejlődő, átlagos képességű gyermekek általános fejlesztése.
- A HH, különösen a HHH gyermekek helyettesítő, pótló, kompenzáló nevelése, felzárkóztató fejlesztése.
- BTMN gyermekek fejlesztése, nevelése szakvélemény alapján.
- Sajátos nevelési igényből eredő hátrányok kompenzálása, szakvélemény alapú fejlesztése, nevelése.
- Tehetséggondozás.

4. A gyermek fejlődésének nyomon követése, rögzítése, mérése, értékelése

A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

4.1. *Mérési metodika*

- Megfigyelés alapján feljegyzések (formatív mérés) készítése folyamatosan, majd legalább fél évente aktuális, egységes külső standardok szerinti fejlettség mérése, rögzítése, fejlesztési feladatok meghatározása (január, június) az ovi-KRÉTA felületen.
- Szummatív mérést végzése megfigyelés alapján, számszerű formában, saját fejlesztésű eszközzel, bemenetkor és kimenetkor.
- Az iskolai előrehaladás szempontjából kritikus elemi készségek, tanulási képességek felmérése érdekében diagnosztikus DIFER készség, képesség mérést végzünk – rövid változat – a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben, a beiskolázási előkészületek megkezdése előtt.
- Az óvodapedagógus kérése alapján, logopédus által végzett GMP mérést igénylünk.

5. A fejlesztés folyamata

- Bemeneti (óvodába lépés) fejlettségi szint rögzítése, megfigyelés alapján.
- A gyermek differenciálási szintbe/csoportba (zöldfülű, palánta, táltos) sorolása és a csoportra szabott fejlesztési feladatok meghatározása félévenként a csoportnaplóban (kiscsoportban a II. félévben).
- Az egyéni erősségek és fejlesztési területek, feladatok meghatározása a gyermek fejlődését nyomon követő fejlődési dokumentumban félévenként.

- Együttműködés a szülővel (tájékoztatás legalább fél évente a gyermek fejlődéséről fogadóóra keretében,).
- Differenciált, egyéni nevelés, készség és képességfejlesztés folyamatos megvalósítása, a nevelési, fejlesztési módszerek, tevékenységek, feladatok differenciált, egyénre szabott alkalmazásával.
- Mozgás területen a szervezett, csoportos prevenció és a korrekció szűrés vagy szakvélemény alapján, a tehetséggondozás pedig beválogatás alapján történik, a gyermek készségei, képességei, motiváltsága alapján, szülői vélemény meghallgatása után, óvodapedagógus javaslatra.
- *SNI gyermek* esetében egyéni fejlesztési terv vezetése a kirendelt speciális segítő szakember segítségével, a TÁMOP 3.1.4. pályázati támogatás segítségével átvett PRIZMA EGYMI jó gyakorlat eszközének (egyéni fejlesztési terv) alkalmazásával.
- *Kiemelten* tehetséges gyermekek esetében, a helyileg kidolgozott egyéni fejlesztési tervet használjuk.
- Szükséges esetben jelzés kompetens szakembereknek, szakmai segítség igénybevétele.
- Indokolt esetben (SNI, BTMN, HH gyermek), 5 éves kori (nagycsoportba lépés előtt) fejlettségi szint rögzítése, megfigyelés alapján.
- Kimeneti (iskolába lépés előtt) fejlettségi szint rögzítése, megfigyelés alapján.

**X.
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS
FELADATAI**

„Játsszunk most együtt, amíg csak lehet!”

1. Tevékenységrendszer

1.1. Játék/ 1. sz. melléklet

- A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó, alapvető, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységgé.
- Az óvodában a szabad játék túlsúlya a heti és napirendekben is megmutatkozik.
- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, gyermeki játék kibontakoztatását, gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását:
 - ✓ feltételeket biztosítunk az egyes játéktípusokhoz, tevékenységekhez (gyakorló, szimbolikus - feltételek teremtése az óvodapedagógus részéről: megfelelő időt, helyet, élményeket, esztétikus tárgyi feltételeket a szerep, konstruáló és szabályjátékokhoz),
 - ✓ szükség és igény szerinti együtt játszást,
 - ✓ támogató, serkentő, ösztönző magatartást, indirekt reakciók alkalmazását.

1.2. Verselés, mesélés

- A gyermekek érzelmi biztonságának kialakulását, fenntartását, anyanyelvi nevelését tudatosan megválogatott mondókákkal, dúdolókkal, versekkel támogatjuk. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük, emellett mentális higiéniájuk elmaradhatatlan eleme.
- A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- Kiemelten kezeljük, preferáljuk az élőszavas mesélést, mely különösen alkalmas a gyermekek szemléletmódjának és világképének alakítására, az olvasóvá válás elősegítésére.

1.3. Ének, zene, népi játék, tánc

- Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósításával a zenei anyanyelv kialakulását segítjük elő.
- Az éneklést, zenélést, népi játékokat, néptáncot a gyermek mindennapi tevékenységeként értelmezzük.
- A válogatott zenei anyagok többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles

- ünnepekhez fűződik. A néphagyományok átadása - az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve - meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben,

1.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítunk, melyhez a gyermekek bármikor hozzáférnek.
- Előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termékek, óvodakertben, sétákon, kirándulásokon gyűjtött „kincsek” felhasználását.
- A különböző eszközök, anyagok, technikák megismertetése mellett, fő feladatunknak tekintjük, hogy ösztönözzük a gyerekeket az új megoldások keresésére, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelésre, a szabad önkifejezésre. Fejlesztjük térbeli tájékozódó-rendező képességüket, képi gondolkodásukat, esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságukat.

1.5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. Elkötelezetten hiszünk abban, hogy a rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. Az óvodai élet minden napján biztosítjuk az aktív szabad játék mellett az irányított mozgásos tevékenységeket.

Rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás

- A mozgástevékenység tartalma:
 - ✓ a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok, tevékenységek és feladatok (sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák és játékok),
 - ✓ törekedni kell a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- A mozgás formái:
 - ✓ spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
 - ✓ irányított mindennapos mozgásfejlesztés,
 - ✓ szervezett mozgásos tevékenység
 - ✓ a komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe.

1.6. *A külső világ tevékeny megismerése*

- Lehetővé tesszük a gyermekek számára a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet tevékeny megismerését, mely hozzájárul a környezetben való biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz.
- Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközt biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Elősegítjük a gyermekek környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulásának alakulását.
- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jutnak, mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat ismernek fel, alakul ítéliképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.

1.7. *Munka jellegű tevékenységek/ 2. sz. melléklet*

- Önkiszolgálás, napos munka vagy egyéb egyéni vagy csoportos megbízások (pl. növénylocsolás).
- Tapasztalatok szerzésére, munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, tulajdonságok fejlesztésére, a közösségi kapcsolatok segítésére alkalmas cselekvések, tevékenységek.

1.8. *Tevékenységekben megvalósuló tanulás*

- A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése a teljes óvodai életet étfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, attitűdök erősítése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, játékba integrált tevékenységek során.
- Az egész nap folyamán, természetes (munkajellegű tevékenységek, higiénés feladatok ellátása közben) és szimulált helyzetekben, sétákon, óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
- Az óvodai tanulás formái:

- ✓ utánzásos minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
 - ✓ spontán játékos tapasztalatszerzés,
 - ✓ játékos, cselekvéses tanulás,
 - ✓ gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
 - ✓ az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, és gyakorlati problémamegoldás.
- A játékos tanulás során, mindig személyre szabottan, elsősorban folyamatba ágyazva, pozitív módon értékelünk,.

Óvodai tanulás – tevékenységekben megvalósuló tanulás - 2. sz. ábra

Az óvodai tanulás formáit labda ábrába foglaltuk.

Óvodai tanulás

2.sz. ábra

3. Tervszerű, az óvodapedagógus által szervezett és kezdeményezett tanulás formái

3.1. *Játékos, cselekvéses tanulás/Kötetlen szervezeti keretben*

- **Játék** - Egyéni, páros vagy maximum 3-4 fő mikrocsoportos tevékenység.
- **Játékos tevékenység** - Kisebb létszámú csoportos tevékenység.

3.2. *Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, gyakorlati problémamegoldás*

- **Csoportos tevékenységek/Kötetlen és/vagy kötött szervezeti keretben**

Tervszerű, az óvodapedagógus által kezdeményezett tanulás tartalmát, témáit, formáit és a készség, képességfejlesztési feladatokat táblázatban foglaltuk össze / 3. sz. melléklet

4. A tervszerű, az óvodapedagógus által szervezett és kezdeményezett tanuláshoz kapcsolódó módszertani alapelvek

- Elsődleges célunk a gyermekek differenciált készségeinek, képességeinek, alapvető kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése.
- A tanulási formák, módszerek megválasztásánál alapvető a korosztály és az adott csoportok életkori összetételének, fejlődési jellemzőinek ismerete.
- Figyelembe vesszük a gyermekcsoport aktuális állapotát, szükségleteit.
- A két kis létszámú csoportban történő csoportos tevékenység vezetése időtartamban, szervezési teendőkben, módszerekben, esetleg a feldolgozandó téma feladataiban különbözhet, az életkori és fejlettségbeli különbségekhez igazodó differenciálás érdekében.
- A csoport egészének tekintetében háromszintű differenciálást tervezünk: I. (zöldfülű – HH, HHH, BTM, SNI), II. (palánta – normál fejlődésű gyermekek), III. (táltos – korosztályánál fejlettebb, esetleg egy-vagy több területen tehetség csíráit mutató gyermekek).
- A gyermekek kreativitásának kibontakozását segítjük, ösztönözzük őket az önkifejezésre.
- Támogatjuk az önálló véleményalkotás és a döntési képességek kialakulását.
- A gyermek egy adott területen mutatkozó kiemelt érdeklődésnek kielégítésére lehetőséget adunk, tehetségének kibontakozását segítjük, a csoport előtt erősítjük.
- A mikro csoportos és egyéni foglalkoztatási formákat (fejlesztő, varázs stb. játékok) használjuk fel elsősorban az adott területen mutatkozó elmaradás korrekciójára.
- A csoportos tevékenységek során is dominál a játékoság, cselekedtetés.
- Figyelembe véve, hogy a gyermekek szándékos figyelme még csak alakulóban van, kiemelt szerepe van a motivációnak (kisebбекnél különösen), a motiváltság fenntartásának, a mozgás és a stabilitás váltakozásának.
- A cselekedtetés, a több érzékszervet foglalkoztató tapasztalás adja a tevékenységek domináns részét, igazodva az óvodások cselekvő - képszerű gondolkodásához.

- Minden tevékenységben szem előtt tartjuk a mozgással tanulás elvét, a mozgás és a zene pozitív egymásra hatására való építkezést.
- A tevékenységek szervezésben meghatározó a dráma, és művészetpedagógiai módszerek alkalmazása.
- A témákat, műveltségi tartalmakat és tevékenységeket az óvodapedagógusok szabadon és önállóan választják meg, a meghatározott feladatok és módszertani elvek alapján, az alapvető szakirodalom figyelembevételével, valamint a nevelőtestület által összeállított és elfogadott szakmai dokumentumok felhasználásával: éves fejlesztő programok, projektek, témahetek.
- A gyermekek meglévő tapasztalatait, ismereteit felhasználjuk, rendezzük, arra építünk.
- A családokat is bevonó gyűjtőmunka módszereink fontos része.
- Tudatosítjuk a közösség előtt, hogy minden gyermek jó valamiben.
- Minden helyzetben tudatosan használjuk fel a szociális tanulás lehetőségét.
- A foglalkozás vezetés alapvető módszerei: magyarázat; bemutatás; bemutattatás; szemléltetés; utánzás; gyakorlás; ismételés - rögzítés, pozitív példaadás; személyre szabott, elsősorban folyamatba ágyazott konkrét, pozitív, ösztönző hibajavítás - értékelés, tevőleges segítség, megerősítés, dicséret.
- Az elismerő értékelés szóbeli megerősítés, dicséret, vagy testbeszéddel kifejezett - például simogatás, kézfogás és tevékenység közben mimikával jelzett – kacsintás, mosoly stb. lehet.
- Estenként kisebb tárgyjutalom megengedett: például nyomda, kis kártyák.

5. A tervszerű, az óvodapedagógus által szervezett és kezdeményezett tanuláshoz kapcsolódó tervezési feladatok

- Az egyes témákat, tematikus tervek - projektek, témahetek - formájában dolgozzuk fel.
- Mind a projekt heti (részprojekt) tervei, mind pedig a témahét tervezésekor ügyelni kell arra, hogy a tervezett tevékenységek komplex, koherens egészet alkossanak, egymásra épüljenek, és sokoldalú tapasztalatszerzésre adjanak lehetőséget. A tevékenységek heti és napi tervében komplex módon valósul meg a tevékenységek közötti integráció.
- A csoportos tevékenységek tervezése során törekedni kell a komplex foglalkozásszervezésre.
- Megvalósítás közben a terveken, a gyermekek kezdeményezései, szükségletei és a változó körülmények függvényében, rugalmasan változtatunk.

6. A tervszerű, az óvodapedagógus által szervezett és kezdeményezett tanuláshoz kapcsolódó szervezési feladatok

- Az egymás mellett párhuzamosan is végezhető, szabadon választható tevékenységek lehetőségét biztosítják a kialakított tevékenységközpontok, a tevékenységekhez szükséges, gyermekek által elérhető játékok, eszközök, anyagok és a szabad játékidő.
- Megfelelő méretű, biztonságos helyszíneket biztosítunk a csoportszobákban, tornaszobában, az udvaron és egyéb helyszíneken.
- A csoportszobákban és lehetőségek függvényében az udvaron, kialakított tevékenységközpontok, fő tevékenységenként kerülnek kialakításra. A központokat az óvodapedagógusok nevezik el az adott csoportban úgy, hogy az a gyermekek számára is érthető és könnyen megjegyezhető legyen, például:
 - mozgásközpont - „játsszótér”,
 - természetközpont - „kert”, „élő sarok”
 - mese-zene-tánc központ - „színház”, „meseország”,
 - fejlesztőjáték központ - „vetélkedő” „kísérletező”,
 - rajzolás, mintázás, kézimunka központ - „műhely”, „bütykölő”.
- A tevékenységközpontok felismerését vizuális jelzésekkel, díszítéssel támogatjuk.
- ***Dominál a terem közepén kialakítandó mozgás központ***, ahol gondoskodunk arról, hogy:
 - a korcsoport életkori mozgásfejlődési jellemzőiből adódó mozgásformák gyakorlását segítő eszközök elérhetőek legyenek a gyermekek számára, minden nap.
 - a rászoruló gyermekeknek biztosítjuk a szenzoros integrációs terápia eszközeit.
 - elérhetővé tesszük a csoportszobában és az udvaron is, az *aktuális heti téma* feldolgozását segítő mozgásos tevékenység lehetőségek eszközeit.
 - a *heti mozgás tevékenység anyagának* gyakorlását lehetővé tévő eszközök elérhetőek legyenek a gyermekek számára.
- A tevékenységközpontok a fiatalabb csoportokban, szakmailag indokolt esetben összevontan is kialakíthatók, működtethetők.
- Elegendő időt kell biztosítani a heti – és napirendben az óvodapedagógus által kezdeményezett, tevékenységekben megvalósuló tanuláshoz.
- Hetente, a fő tevékenységeknek megfelelően tevékenységnapokat szervezünk: külső világ tevékeny megismerése nap (környezetismereti, matematikai tapasztalatok); mozgás nap; ének, zene, népi játék, tánc nap; verselés, mesélés nap; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka nap).
- A nap jelképét minden reggel kihelyezzük egy, a gyermek és szülők által is látható helyre.

- A heti téma címét a csoport pedagógiai hirdető tábláján minden hétfőn reggel közzé tesszük, esztétikus képet, piktogramot is tartalmazó formában, állandó táblán.
- A különböző gyermeki tevékenységekhez, szükség szerint rendezzük a termet a nap folyamán.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett, kötetlen, játékos, cselekvéses tanulás elsősorban az egyes tevékenységnapnak megfelelő tevékenységközpontokban történik.
- A csoportos kötött tevékenységek bevezetésénél figyelembe vesszük a csoport életkorát, a fejlettségi szintjét. A megfigyelő sétákon, kirándulásokon a csoport teljes létszámban, egyszerre vesz részt.
- A befogadás-beszoktatás időszakában a (szeptembertől maximum december végéig) *az utánpótlásos, minta és modell követéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása; a spontán, játékos tapasztalatszerzés és a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés* tanulási formákat alkalmazzuk.
- Legkorábban a kiscsoport második félévtől ajánlott a mindennapos mozgást kötött formában szervezni.
- A kötött csoportos tevékenységeket homogén nagy vagy középső - nagy vegyes csoportban a csoport kétfelé bontásával, két kis létszámú párhuzamos foglalkoztatással is megoldható, amennyiben erre a személyi feltételek biztosítottak és/vagy SNI, BTM, HH gyermekek is vannak a csoportban.
- Kedvező időjárás esetén, a tevékenységeket szabadterén és természetes közegben szervezzük, különös tekintettel a külső világ tevékeny megismerésére, a mozgásra és az ének, zene, népi játék, táncra.
- Udvari és tornaszobai tartózkodás, valamint séták, kirándulások alkalmával, az egészségvédelmi és biztonsági szempontoknak fokozottan kell érvényesülnie (SZMSZ, Házirend).
- A kötetlen, csoportos tevékenységek szervezési feladatainál ügyelni kell arra, hogy a szabad játékkal elfoglalt gyermekek számára folyamatosan biztosított legyen a megfelelő méretű hely a nyugodt játékhoz, tevékenységhez és az általa használt eszközöket ne kelljen elpakolnia.

7. Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek, hagyományok szervezésének alapelvei

- Olyan távlatokat, hagyományokat, ünnepeket választunk, amelyek a gyermekek számára érthetőek lehetnek.
- A kisebbek elé rövid távú célokat tűzünk ki.
- Az ünneplés érzelmi megközelítésű, az élménybiztosítás a cél.
- A néphagyományok vonatkozásában olyan gyermeki játék alapjául szolgáló népszokásokból merítünk, amelyek valamilyen formában élnek az otthonokban, a gyermekek környezetében. A mozgásos, vidám, játékos szövegű, egyszerű dallamú, ritmusú, szövegű szokásokat alkalmazzuk, amelyek a népmesei, népköltészeti, népzenei világhoz is közel állnak, abból ismertek.
- A népszokások, jeles napok fő szervezeti keretei a tematikus táncházak.
- A lebonyolításban merítünk a dráma, és művészetpedagógia módszertani eszköztárából.
- A gyermekek szerepeltetését nem erőltetjük, önkéntes alapú. Azokat választjuk szereplésre, akik szívesen, örömmel állnak társaik, esetleg nyilvánosság elé. A „betanítást” nem támogatjuk. Az esetleges szereplés elsősorban szituációba ágyazott játék, tevékenységfűzésekben áll össze, melynek elemeit a gyermekek már jól ismerik.
- Az ünnepek, hagyományok, Zöld jeles napok, programok szervezésében is dominál a mozgás és az egészséges életmód alakítás tevékenységei (gyümölcs, folyadékfogyasztás, mozgás, tánc, kirándulás).
- A gyermekcsoportokban megünnepeljük a gyermekek születésnapját, zöltség, gyümölcsfogyasztással, közös köszöntéssel és rendszeresen tartunk vitaminnapokat is.
- Sporttal, mozgással kapcsolatos rendezvények alkalmával a motivációt és az elismerést a gyermek önmagához mért teljesítménye határozza meg.

Az ünnepek, hagyományok szervezésének feladatai

- Az ünnepek előkészítésére nagy hangsúlyt fektetünk: a hangulatot a csoportokban megvalósuló témák feldolgozásán túl, a csoportszobák, folyosók közös díszítésével készítjük elő.
- Legalább évi két alkalommal óvónői meglepetés műsorral kedveskedünk a gyermekeknek.
- Az ünnepek, hagyományok szervezésének formáját és időpontját, a mindenkori éves munkatervbe foglaljuk.

8. Óvodai szintű ünnepek

8.1. Népszokások, jeles napok (zártkörű tematikus táncházak)

Őszi ünnepkör

- Mihály napi vásár – és szüreti táncház (Szüret projektzáró) - (kapcsolódó szokások, játékok).
- Márton napi liba bál – táncház (kapcsolódó szokások, játékok).

Téli ünnepkör

- Mikulás
- Karácsony (adventi ünnepkör: Luca nap, karácsonyi ünnepély).
- Busó télüzés – táncház (kapcsolódó szokások, játékok).

Tavaszi ünnepkör

- Húsvét/Kiszézés, zöldág járás tavaszköszöntő táncház (kapcsolódó szokások, játékok).
- A tánc világnapja
- Pünkösdi bál – táncház (kapcsolódó szokások, játékok).

8.2. Természeti ünnepek (nyilvános, szülőkkel közös)

- Állatok világnapja
- Komposztálás világnapja
- Víz világnapja
- Föld napja
- Madarak, fák napja

8.3. Társadalmi ünnepek (zártkörű)

- Március 15. (Magyarok vagyunk projektzáró) - Népi játszótér, táncház (kapcsolódó játékok)
- Június 6. - A nemzeti összetartozás napja.

8.4. Az óvodai élet hagyományos ünnepei (nyilvános és /vagy zártkörű)

- Anyák napja
- Farsangi bál
- Évzáró
- Gyermeknap (Cirkusz projektzáró)

8.5. Egészség és környezetvédelmi nyílt napok

- Őszi nyílt egészség és környezetvédelmi napok: a szüret - betakarítás és az egészséges táplálkozás - fogápolás, betegségmegelőzés jegyében.
- Tavaszi nyílt egészség és környezetvédelmi napok: ültetés, udvarrendezés, szelektív hulladékkezelés, a Víz vagy a Föld napja és a mozgás jegyében.

8.6. Sporttal, mozgással kapcsolatos programok (nyilvános, szülőkkel közös)

- Labda nap
- Cirkusz (Gyermeknapon szervezhető)

8.7. Szülők, óvoda közös program

- Kézműves délutánok
- Egészségpropagandát célzó, környezetszépítő megmozdulások
- Tökfesztivál – őszi jótékonysági családi rendezvény
- Szeretetlánc – karácsonyi kulturális és jótékonysági program
- Busó télüzés – táncház (kapcsolódó szokások, játékok)
- Nyárindító családi fesztivál

9. Csoportszintű hagyományok

- A gyermek születésnapjának megünneplése (gyümölcssel, zöldséggel)
- Vitaminnapok tartása

10. Alapfeladatba épített szolgáltatások, egyéb foglalkozások

10.1. Kis létszámú prevenció foglalkozások

- Szenzoros integrációs terápia /szakvélemény alapján, amennyiben a személyi feltételek adottak
- Heti mezítlábas, tartásjavító torna a csoportokban

10.2. A pedagógiai szakszolgálat által biztosított felzárkóztatás

- Logopédia
- Fejlesztőpedagógia

10.3. Utazó gyógypedagógusi, konduktori hálózat által biztosított SNI ellátás

Habilitációs és rehabilitációs órák tartása, egyéni fejlesztés szakvélemény alapján.

10.4. Tehetséggondozó foglalkozások (személyi feltételek megléte esetén)

- *Gyermeknéptánc*
Beválogatás, részvétel: gyermek motiváltsága, szülői igény szerint, óvónői javaslatra
Vezeti: gyermektánc területen képzett óvodapedagógus
Tartalma: dunántúli ugrós és egyszerű csárdás motívumok, népi játékok, néphagyományok
- *Művészetterápia*
Beválogatás, részvétel: gyermeki szükséglet, szülői igény szerint, óvónői javaslatra
Vezeti: óvodapedagógus (művészetterapeuta)
Tartalma: önkifejezés, alkotásvágy megélési lehetőségeinek gazdagítása, az érzelmek, esetleges szorongások, komplexusok oldása.
- *Zenés labdás torna*
Beválogatás, részvétel: gyermek motiváltsága, szülői igény szerint, óvónői javaslatra
Vezeti: óvodapedagógus
Tartalma: változatos kézi szerek, kiemelten labdák alkalmazása

XI. GYERMEKVÉDELEM

„Mit tehetnék érted, hogy elűzzem a bánatod?”

A probléma megelőző gyermekvédelem egyik első, legfontosabb **jelző** intézménye az óvoda.

1. Az óvodai gyermekvédelmi munka célja

A gyermekek **testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi** fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése, a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása, hátránycsökkentés.

2. A gyermekvédelmi munka feladatai

2.1. Az óvodapedagógusok feladatai

- Az első családlátogatáskor a gyermekek megismerése, a családi környezet felmérése.
- Probléma megelőzés: pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására. Szükség esetén helyettesítő, pótló, korrigáló nevelés, differenciált egyéni bánásmód, nevelés, fejlesztés.
- Amennyiben a gyerekek fejlődését, életét veszélyeztetettnek látja a családban, és saját hatáskörben nem tudja kezelni a helyzetet, akkor a gyermekvédelmi felelőshöz vagy az igazgatóhoz fordul, aki megteszi a szükséges intézkedéseket.
- Felmerült probléma esetén egyeztet a igazgatóval, majd írásban jelzi a problémát – krízis esetén szóban, majd pótlólag írásban – a szociális segítő vagy a Gyermekjóléti Szolgálat felé.
- Minden csoportvezető óvodapedagógus nyilvántartást vezet a hátrányos, halmozottan hátrányos és a veszélyeztetett helyzetű gyermekekről a csoportnaplóban.
- A hátrányos helyzet megállapítása a társadalmi státusz, a veszélyeztetett helyzet megállapítása a gyermek fejlődésének vizsgálatával történik. Az első esetben azt vizsgáljuk, hogy milyen körülmények között, a másodikban pedig azt, hogy hogyan szocializálódik.
- A gyermek személyi anyagában az okot, a nyilvántartásba vétel időpontját, és a pedagógiai teendőket rögzítjük.
- Adatot szolgáltat a támogatásokhoz való jogosultság igazolásához.
- Naprakész információkkal rendelkezik a gyermek személyiségfejlődéséről, viselkedéséről.
- A családdal rendszeres, szoros kapcsolatot tart, szükség esetén ismételt családlátogatást tesz.
- Az igazgató vagy helyettes engedélyével, az Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzat előírásait betartva, pedagógiai jellemzést készít (pl.: védelembe vétel kezdeményezésekor, válás esetén bírósági felkérésre).

2.2. A gyermekvédelmi felelős feladatai

6 főnél több gyermekvédelmi gondoskodásra szoruló gyermek esetén felelőst választunk.

Tervezés, nyilvántartás

- Nevelési évre szóló tervet készít.
- A nevelőtestület által készült felmérés alapján, óvodai szintű és csoportonkénti összesített, naprakész nyilvántartást vezet.
- A nyilvántartásban a nevet, nyilvántartásba vétel okát, időpontját, a pedagógiai teendőket és a megtett intézkedéseket rögzíti.
- Az igazgató-helyettes és az óvodatitkár segítségével feltérképezi a jogosultságot a normatív kedvezmények igénybevételéhez (100%-os étkezési támogatás), ezeket naprakészen nyilvántartja, a zárást hó elején bemutatja az igazgatónak.

Intézkedések megtétele

- Javaslatot tesz pénzbeli (rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás) és természetbeni juttatásokra.
- Intézményi hatáskörben megoldható támogatások, juttatások lehetőségeit keresi (játék és ruhagyűjtés, pályázatok készítése).
- Javaslatot tesz egészségügyi ellátás igénybevételére.
- A szülő kérelmére vagy beleegyezésével javaslatot tesz a gyermek átmeneti gondozására.
- Javaslatot tesz Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői bizottság, Gyermekvédelmi szolgálat, Gyámhatóság közreműködésére.

Kapcsolattartás

- Kapcsolattartás a családokkal
 - Írásos és szóbeli tájékoztatást végez a jogosultságokról, segítő személyek, és intézmények elérhetőségeiről.
 - Szükség szerint családlátogatásokat végez az óvodapedagógusokkal.
 - Az állami gondozott, nevelőszülőkhöz kihelyezett gyerekek körülményeit folyamatosan figyelemmel kíséri.
 - A szülők figyelmének felhívása a gyerekek fejlődésének sajátosságaira.
 - Nevelési segítség, tanácsadás a szülők számára.
- Kapcsolattartás a nevelőtestülettel
 - Segíti a nevelési tanácsadóhoz és a szakértői bizottsághoz való irányítást.
- Kapcsolattartás a társintézmények gyermekvédelmi felelőseivel
- Kapcsolattartás a hatóságokkal, segítő szakemberekkel:

- Dorogi Szociális Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Védőnői hálózat
- Gyermekorvos
- Gyámügy, Gyámhivatal
- Rendőrség
- A gyermek érdekeit képviselők kapcsolattartásának módszerei:
 - esetmegbeszélés,
 - egyéni esetkonzultáció,
 - esetkonferencia,
 - szakmaközi esetmegbeszélés,
 - dokumentáció-egyeztetés.

Továbbképzés

- A gyermekvédelmi munkával kapcsolatos továbbképzéseken, előadáson vesz részt, melyről a nevelőtestületnek beszámol.

Ellenőrzés

- Figyelemmel kíséri, ellenőrzi a csoportok gyermekvédelmi munkáját, nyilvántartását.
- A mulasztásai naplóban ellenőrzi a gyermekek rendszeres óvodába járását.

Beszámolóik készítése

- A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat kérésére beszámolót készít éves munkájáról.
- A nevelési év végén összegző kimutatást készít, éves munkáját értékeli, beszámol a nevelőtestületnek.

Szakvélemény készítése

- Az igazgató engedélyével, az Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzat előírásait betartva, közreműködik pedagógiai jellemzés elkészítésében (védelembe vétel kezdeményezésekor, válás esetén bírósági felkérésre).

XII. ALAPFELADATON TÚLI SZOLGÁLTATÁSOK

1. Az alapfeladaton túli szolgáltatásokra vonatkozó alapelvek

- A költségtérítéses alapfeladaton túli szolgáltatásokat szülői igényre szervezzük.
- Tiszteletben kell tartani a szabad játékot és az óvodai életritmust - napirendet, heti rendet.
- Az alapfeladaton túli szolgáltatások megszervezése helyiség, személyi, anyagi – óvodai és/vagy szülői, továbbá tárgyi erőforrások függvénye.
- Olyan szolgáltatásokat preferálunk, amelyek összhangban állnak a korosztály szükségleteivel, fejlődési jellemzőivel, a pedagógiai program céljaival, nevelési elveivel, feladataival, gyermeki alaptevékenységekkel, műveltség tartalmakkal.
- Az alapfeladaton túli szolgáltatások során – kivéve a külső szakember által tartott, szülői igényre szervezett, **a szülők által óvodai ellátást nem igénylő időszakban** zajló programok esetén - az óvodapedagógus feltétlen közreműködése szükséges.
- Külső szakember által tartott program idején, a gyermekek felügyelete a tanfolyamvezető dolga, ő felel a biztonságukért, az óvodával kötött megállapodás alapján. Erről a szülőt az óvodának tájékoztatnia kell, a foglalkozás szervezése során. A foglalkozás végeztével a foglalkozásvezető átadja a 16³⁰-ig dolgozó óvodapedagógusnak a gyermeket, vagy közvetlenül a szülő veszi át a foglalkozás végén.

2. Az alapfeladaton túli szolgáltatások területei

2.1. Kirándulások, kulturális programok

Szülői igény alapján, amennyiben azok a pedagógiai program céljaival összhangban vannak, az éves programok közé alkalmasszerűen beilleszthetők térítéses kirándulások, programok, múzeumlátogatás, színház, kiállítás látogatások. A programokról az óvodapedagógusok, esetleg szülő javaslata alapján a szülők döntenek: az alkalom/ maximum összeg és az alkalom/év megszavazásával az évnyitó szülői értekezleten.

2.2. Tehetséggondozó foglalkozások

- *Labdajátékok (Bozsik ovi-foci stb.)*

Beválogatás, részvétel: gyermek motiváltsága, szülői igény, óvodapedagógus javaslat

Vezeti: edző vagy óvodapedagógus közreműködésével edző

- *Úszás, vízhez szoktatás*

Részvétel: nagycsoportosok

Vezeti: óvodapedagógus felügyeletével úszóedző

2.3. Klímaterápia

A klímaszobában: mese hallgatása, mese, illetve környezetismerethez kapcsolódó filmek megtekintése, anyanyelvi fejlesztő játékok, relaxációs játékok alkalmával heti legalább egy alkalommal 15' erejéig, járványidőszakban lehetőség szerint heti több alkalommal legalább 20' időtartamban tartózkodnak ott a gyermekek.

Megjegyzések

- ✓ *Jelenleg a fenntartó finanszírozza a nagycsoportosok úszásoktatását.*
- ✓ *Felmerülő szülői igény esetén, Hittan és a vonatkozó elvek figyelembevételével, egyéb játékos mozgásfejlesztő-táncos foglalkozásra helyet biztosítunk.*

XIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. Iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség

Programunk készítésekor nem hagyhattuk figyelmen kívül, hogy a gyerekek 6 évesen iskolába készülnek és az óvoda nem egy elszigetelt gyermekintézmény. Azt gondoljuk, hogy a testileg-lelkileg-mentálisan egészséges, harmonikusan fejlődő gyermek, aki az óvodában kijátszotta, kimozogta magát, sokféle, változatos tevékenységen keresztül tapasztalatokat szerzett önmagáról, az őt körülvevő környezetről, és személyiségének minden területe - egyéni tulajdonságok, adottságok és képességek tükrében – megfelelő ütemben fejlődik, képes a zökkenőmentes iskolakezdésre, belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolaérettséghez a testi, lelki és szociális érettség egyaránt szükséges. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Amennyiben nem tartjuk alkalmasnak a gyermeket az iskolakezdésre abban a nevelési évben, amelyikben augusztus 31-ig betölti a 6. életévét, jelzéssel élünk a szülő felé, hogy ha egyetért vele, benyújthassa kérelmét további egy nevelési évben való részvételre az Oktatási Hivatalhoz.

Nagyon fontos, hogy éretlen gyermek ne kezdje meg az iskolát. Álláspontunk szerint azonban az iskolakezdéshez szükséges fejlettséget elérő gyermek helye az iskolában van.

A helyes döntés meghozatalában nagy hangsúlyt fektetünk a szülőkkel és szükség esetén a segítő szakemberekkel (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyermekorvos, védőnő) való rendszeres konzultációra.

2. Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget elérő gyermek általános jellemzői

- Érdeklődő, kíváncsi, nyitott.
- Önkiszolgálásban önálló (öltözik, vetkőzik, tisztálkodik).
- Testileg fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommozgása, dominancia kialakul (jobb vagy bal kezes).
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését képes irányítani.
- Érzékelés, észlelése tovább differenciálódik (testséma, téri tájékozódás, vizuális, akusztikus differenciálódás).
- Anyanyelvét érthetően beszéli, kommunikál.
 - Gondolatait mások számára is érthető módon egymást követő mondatokban, életkorának megfelelő tempóban, hangsúllyal, tudja kifejezni.
 - A közléseket megérti.
 - Használja a szófajokat, mondatszerkezeteket.
 - Képes önálló véleménynyilvánításra.
 - Mások beszédét is igyekszik végig hallgatni.

- Szociálisan érett az iskolai élet a tanító irányításának és a társai elfogadására.
 - Képes együttműködni.
 - Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
 - Elemi ismeretei rögződnek (név, lakcím).
 - Ismeri a viselkedés alapvető szabályait (higiéniai szabályok- zsebkendő és szalvéta használat, szemetgyűjtő használat; kommunikációs szabályok: megfelelő köszönés, kérés).
 - Feladattudata kialakulóban van, ez segíti a megértésben, feladattartásban, eredményes levégzésében.
 - Kitartása, munkatempója, önfegyelme folyamatosan fejlődik.
- Akarati tulajdonságai alkalmassá teszik az iskolai élet megkezdésére
 - Feladattudata kialakulóban van.
 - A feladatok elvégzésében egyre eredményesebb, szükség szerint kreatív.
 - Kitartása, önállósága, munkatempója, önfegyelme erőteljesen fejlődik.
- Értelmileg folyamatosan fejlődik.
 - Egyszerű összefüggéseket megért.
 - A cselekvő, képszerű gondolkodás mellett megjelenik az elemi fogalmi gondolkodás.
 - Az önkéntelen bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés, felidézés is.
 - Megjelenik a szándékos figyelem, terjedelme, tartalma növekszik, megosztása könnyebb számára.
 - Megfigyelőképessége pontosabb, részletesebb.
 - Közvetlen, természeti és társadalmi környezetéről az alapvető tapasztalatokkal rendelkezik.
- A sajátos nevelési igényű gyermek esetében
 - Folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek nevelése esetén
 - Az iskolaérettségi kritériumai tükröznie kell a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

3. A kimeneti fejlődési jellemzők (képességek, optimum szintje)

3.1. Személyi higiéné

Öltözködés

- Önállóan öltözik, vetkőzik.
- Tud kötni.
- Tud gombolni.
- Tud fűzni.
- Ruháit össze tudja hajtogatni, és a kijelölt helyre tenni.
- Ügyel ruhája rendezettségére.

Testápolás

- Kezet, arcot tud mosni, törölközik, önállóan fésülködik
- Helyesen tud fogat mosni, fogmosás eszközeit tisztán tartja.
- Önállóan használja a WC-t (helyesen tudja használni a WC-papírt, használat után lehúzza a WC-t).
- Szükség szerint és helyesen használja a papír zsebkendőt, használat után a szemetgyűjtőbe helyezi.

Étkezés

- Önállóan eszik.
- Tudja használni a kanalat, villát.
- Vannak tapasztalatai a kés –villa használatáról.
- Használja a szalvétát, használat után a szemétygyűjtőbe helyezi.
- Alaposan megrágja az ételt.
- Elfogadja a gyümölcsöt és zöldségfélét nyersen.
- Szokásává válik a rendszeres folyadékfogyasztás (víz, ásványvíz, csipkebogyó te esetleg mézzel és citrommal ízesítve).
- Ismeri és betartja a kultúrált étkezés szabályait (tele szájjal nem beszél, kéri és megköszöni az ételt, más ételéhez nem nyúl, tányér fölé hajolva étkezik, igyekszik csendesen beszélni, ügyel az asztal rendjére).

3.2. Környezet higiéné

- A tevékenységek során keletkezett hulladékot kizárólag a kijelölt szemétygyűjtő helyre teszi.
- Vigyáz az eszközök állapotára.
- Az eszközöket használat után a helyére teszi.
- Felfedezi az esztétikumot a környezetében (rendezett, tiszta, esztétikus környezet).
- Észreveszi és helyteleníti a szemetes, piszkos, rendezetlen környezetet.
- Szívesen részt vesz a környezet szépítésében, díszítésben.
- Szívesen részt vesz a csoportszoba gyermekek általi közös rendezésében, takarításában.

3.3. Szocializáció

- Elfogadja a felnőtt közeledését, irányítását.
- Elfogadja társait, társai közeledését.
- Személyiségének megfelelő helyen beilleszkedik a közösségbe (közös tevékenységek során vagy/és bekapcsolódik, alkalmazkodik, együttműködik, kezdeményez, irányít).
- Kapcsolatteremtésben kezdeményező vagy elfogadó.
- Szükség esetén szívesen segíti társait, a felnőtteket.
- Erkölcsi értékeket felismer (igazság- hazugság, jó-rossz).
- Képes az együttérzésre.

3.4. Akarati tulajdonságok

- Feladatvégzésben motivált.
- Befejezi, amit elkezdett, kitartó.
- Tevékenységének akadályoztatása esetén kivárássra képes.
- Feladattudata kialakult.

3.5. Mozgás

- Szívesen, felszabadultan mozog.
- Nagymozgásokat helyesen, stabilan, túlmozgások nélkül végzi.
- Mozgása jól koordinált, harmonikus.
- Helyesen fogja és használja az eszközöket.
- Ügyesen, könnyedén mozgatja ujjait.

3.6. Testséma (testrészek ismerete, a test személyi zónájának ismerete, testfogalom)

- Felismeri, azonosítja önmagát.
- Megmutatja önmagán (majd társán) és megnevezi fő testrészeit.
- Megmutatja és megnevezi önmagán (majd társán) apróbb testrészeit.
- Tudja testrészeinek a funkcióját.
- Érzékeli és megnevezi a test jobb és bal oldalát, elülső és hátulsó részét, függőleges zónáját.

3.7. Dominancia

- Domináns oldal kialakul (jobb vagy bal).

3.8. Testi képességek

- Állóképessége korának megfelelő.
- Képességeihez mérten ügyes.
- Képességeinek, egyéniségének megfelelően gyors
- Fizikai felépítésének megfelelően erős

3.9. Észlelés

Téri tájékozódás

- Utasítás szerint tud mozogni a térben.
- Tárgyakat az utasítás szerint elhelyez a térben.
- Adott tárgyak térbeli helyzetét felismeri.
- Többnyire helyesen alkalmazza a téri relációk verbális kifejezésit (alul, fölül, elé, mögé, alá, fölé, alatt, fölött, között, mellett, előtt, mögött).

Vizuális észlelés

- Képes a differenciált észlelésre (megkülönböztet alak, méret, szín, forma szerint).
- Vizuális ritmust érzékel, létrehoz, folytat.
- Vizuális helyzeteket felismer.
- Tárgyat, mozgó tárgyat fixál, szemmel követ.
- Képes a vizuális időrendiség megállapítására (képek sorba rendezése-mi történt először, később?).
- A vizuális zárt-ság-egészlegesség érzékelésére képes (hiányos képek, részletek, felismerése).
- Vizuális memória – emlékezetből felsorol, kirak, mozgást utánoz, változást észlel, meghatározott időtartam alatt.
- Képes különböző alak, forma, méret motoros kialakítására (rajzolt alakzatok végig mozgása, térbeli alakzatok létrehozása mozgással- kör, hullámvonal, oszlop, sor-, térbeli alakzatokat épít, kirak, rajzol).

Auditív észlelés (beszéd észlelés és megértés)

- Hangokat észlel, felismer, megkülönböztet, ismétel, kiemel.
- Szavakat pontosan ismétel (értelmes és értelmetlen szavak).
- Pontosán érti a beszédet (a hozzá intézett közléseket megérti, nem érti félre, életkorának megfelelő meséket, történeteket meg kell értenie).

3.10. Anyanyelvi, kommunikációs képességek

- Érthetően beszél.
- Szívesen beszél.
- Hanglejtése, hangsúlyozása a magyar nyelvnek megfelelő.
- Mondandóját folyamatosan, egymást követő mondatokban képes kifejezni.
- Olyan aktív szókinccsel rendelkezik, ami képessé teszi mondandójának érthető kifejezésére.
- Nyelvtanilag helyes, magyarra jellemző szórendet alkalmaz.
- Udvariassági kifejezéseket használ.

3.11. Értelmi képességek

Megfigyelőképesség

- Többnyire részletes, pontos.

Figyelem

- Tartós (szándékos figyelme legalább 8-10 percig tart).

Emlékezet

- Hosszú távú - egy-két hónappal régebbi élményekre emlékszik.
- Rövidtávú – egy-két nappal korábbi eseményekre, történésekre, közlések lényegére emlékszik.

Felidézés

- Felidézése a lényeget tekintve helytálló (történet, esemény).
- Felidézése versek, mondókák, dalok esetében pontos.

Gondolkodás

- Egyszerű összefüggéseket megért.

Feladattudat, feladattartás

- Képes befejezni a rábízott tevékenységet, feladatot.

Kreativitás

4. Játékos, tevékenységekben magvalósuló tanulás

4.1. Mindennapos mozgás

- Tud különböző tempóban járni, futni, ütemesen járni.
- Tud kúszni, mászni, csúszni talajon, szereken, szerek alatt, fölött, között, rézsútosan.
- Meghatározott alakzatokat, térformákat tud létrehozni (nyitott és zárt alakzatokat- kör, oszlop, sor).
- Tudja meghatározott irányokban végezni a gyakorlatokat.
- Ütemesen, egyre szabályosabban végzi a gimnasztikai gyakorlatokat.
- Egyre szabályosabban, ügyesebben végzi az atlétikai alapformájú gyakorlatokat.
- Tudja használni a tornaszereket: különösen a labdát.
- Egyre ügyesebben tud meghatározott gyakorlatokat végezni tornaszereken.
- Fizikailag folyamatosan erősödik.
- Állóképessége folyamatosan fejlődik.

4.2. Ének, zene, népi játék, tánc

- Szíves hallgat éneket, zenét, maga is szívesen énekel.
- Saját dallam kitalálásra fogékony.
- Felismer dalokat, dalos játékokat, mondókákat szövegről, szabályról, eszközről, dallamról, ritmusról.
- Felismeri és érzékeltetni tudja a halk-hangos közti különbséget.
- Felismeri és érzékeltetni tudja a magas-mély közti különbséget.
- Ismer - elénekel és eljátszik népi dalos gyermekjátékokat.
- El tudja mondani a nehezebb ritmikájú mondókákat is.
- Felismeri és érzékeltetni tudja (pl. taps, dobogás, járás, tánc) az egyenletes lüktetést.
- Felismeri és érzékeltetni tudja a dal és mondóka ritmust (pl. taps, dobogás, járás, tánc).
- Felismeri és érzékeltetni tudja a motívum hangsúlyt.
- Képes különböző térformákat létrehozni (kör, páros kör, páros vonulás (zárt és nyitott) hullámvonal).
- Ismer és használni tud ritmus hangszereket (változatos ütő, rázó, csattogó, reszelő hangszerek).
- Felismer dallam hangszereket: furulya, metalofon.
- Tud egyszerű néptánclépéseket: dunántúli ugrós, csárdás motívumokat.

5.2. Külső világ tevékeny megismerése/Környezetismereti tapasztalatok

- Tapasztalati vannak különböző anyagokról, azok viselkedéséről.
- Részt vesz különböző kísérletekben.
- Megkülönbözteti, jellemző jegyeiről felismeri és megnevezi, csoportosítja az évszakokat.
- A hat alapszint felismeri, megnevezi, árnyalatait megkülönbözteti.
- Felismeri, megnevez, csoportosítja a házi állatokat, vadon élő állatokat, néhány vadállatot
- Felismer és megnevez néhány költöző madarat.
- Felismer és megnevez rovarokat, bogarakat.
- Felismer és megnevez kétélűtűket, puhatestűeket, halakat.
- Megkülönböztet, felismer és megnevez, csoportosít zöldségeket és gyümölcsöket, növényeket.
- Ismeri, gyakorolta, szívesen végzi a kiskerti munka fő tennivalói (ásás, ültetés, locsolás, gazolás, ritkítás, betakarítás).
- Vannak ismeretei és tapasztalatai a kerti munkáról és a komposztálásról.
- Ismeri a gyümölcs és a zöldségfogyasztás higiéniai követelményeit.
- Ismeri, gyakorolta a növénygondozás fő feladatait (locsolás, lemosás).
- Megkülönböztet, felismer és megnevez, csoportosít szárazföldi, légi és vízi közlekedési eszközöket, tudja ezek funkcióját.
- Megkülönböztet, felismer és megnevez, csoportosít vasúti, vízi és közúti közlekedési eszközöket, tudja ezek funkcióját.
- Ismeri, és igyekszik alkalmazni a gyalogos közlekedés alapvető szabályait (gyalogos átkelőhely, járda szerepe).
- Tapasztalati vannak a környezetében található foglalkozásokról (orvos, fogorvos, boltos, postás, vasutas, buszvezető, könyvtáros, takarító, dajka, óvónő, tanár, vasutas, kalauz).
- Ismeri a család fogalmát, tudja kik az ő családjának tagjai.
- Tudja ki a legidősebb és legfiatalabb a családban.
- Tudja mi a családtagok szerepe, feladata.
- Tudja legfontosabb személyes adatait (név, életkor, lakcím, szülei neve, testvérei neve).
- Tapasztalatai vannak az időről (hónapok, napok, napszakok elnevezését ismeri).
- A fejlődés leglényegesebb jellemzői alapján a folyamatot képeken sorba tudja rendezni (ember, állat, növény).
- Tapasztalatai vannak a környezet védelmének tennivalóiról.
- Különbséget tesz a szép, tiszta, rendezett és a piszkos, szemetes, rendezetlen környezet között.
- Tapasztalatai vannak néphagyományokhoz és jeles napokhoz kötődő jellemzőkről.
- Ismerkedhetett a környék természeti és társadalmi nevezetességeivel.
- Tapasztalatai vannak nemzeti ünnepekhez kötődő jellemzőkről.
- Ismeri az alapvető nemzeti jelképeket: zászló, kokárda esetleg korona.

5.3. Külső világ tevékeny megismerése/Matematikai tapasztalatok

- Tulajdonságok alapján összehasonlít, halmazokat képez, szétválogat (bont).
- Tulajdonság szerint sorba rendez.
- Több, kevesebb, ugyanannyit megkülönbözteti becsléssel, párosítással, számlálással, elő állítja.
- Mennyiséget megállapít számképről.
- Számosság alapján halmazokat képez, bont.
- Tő és sorszámokat ismeri, alkalmazza (10-ig).
- Számfogalma 6-os számkörben biztos.
- Mennyiség szerint sorba rendez.
- Ítéleteket alkot.

- Geometriai alakzatokat, kiterjedéseket érzékel, felismer, megnevez, létrehoz.
- Méréseket alkalmaz - becslés, összemérés, kimér adott egységgel.
- Ritmikus sorokat alkot, folytat.
- Matematikai helyzeteket érzékel, létrehoz (szimmetria stb.).

5.4. Verselés, mesélés

- Szívesen hallgatja a mesét, verset.
- Ismer, és el tud mondani több ritmikus verset, népköltést.
- Ismer, és el tud mondani egyéb, hosszabb verset.
- Saját rímus, mondóka, vers és mesealkotásra fogékony.
- Társaival képes meséket eljátszani és elbábozni változatos bábokkal (ujjbáb, síkbáb, fakanálbáb, zsákbáb, kesztyűbáb stb.).
- El tudja mondani néhány mese tartalmát – lényegét egyedül.
- A történetet megérti.
- Az erkölcsi tanulságokat megérti.

5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- Szeret szabadon alkotni.
- Szívesen ábrázol kézzel, eszközzel.
- Gyűr, tép.
- Megfelelően fogja, használja az ábrázolás eszközeit, tudja, hogy melyiket, mire lehet használni.
- Fest, rajzol, színez.
- Ismeri a mintázás alapvető technikáit.
- Ollóval nyír, ragaszt.
- Hajtogat.
- Tud kötni, fűzni.
- Sokféle egyéb - kiemelten népi kismesterségek - technika alkalmazásáról van tapasztalata.
- Emberrajza felismerhető, részletes.
- Térbeli kiterjedéseket hoz létre, épít változatos anyagokból, eszközökből.
- Ábrázolásban egyéni, ötletes megoldásai vannak.

XIV.
AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI

1. Kötelező dokumentumok

1. 1. Éves tervek

Vezetői, megbízotti, prevenciós és tehetséggondozó foglalkozások éves tervei:

Megebízatások

- Minőségfejlesztési
- Ellenőrzési
- Munkaközösségi (amennyiben működik munkaközösség)
- Gyermekvédelmi (amennyiben van felelős)

Tehetséggondozó foglalkozások (amennyiben van ilyen foglalkozás)

- Néptánc
- Művészetterápia
- Zenés, labdás torna

1. 2. Az Ovi-KRÉTA adminisztrációs rendszer gyermekcsoporttal kapcsolatos dokumentumai

- Felvételi, mulasztási napló – jelenléti ív
- Csoportnapló

1. 3. Gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentumok, gyermekek személyi anyaga

- Anamnézis
- Családlátogatás tapasztalatai
- Befogadás - beszoktatás tapasztalatai
- Egészségügyi állapot (ha a szülő hozzájárul)
- Megfigyelés alapú tapasztalatok, fejlesztendő területek, feladatok rögzítése, meghatározása félévente (január, augusztus)
- Egyéni fejlesztési terv – PRIZMA Általános Iskola - Jó gyakorlat (SNI gyermekek esetében)
- Megfigyelés alapú bemeneti és kimeneti fejlettségi szint rögzítés - mérés - dokumentuma
- DIFER rövid mérőeszköz/tankötelesek körében

2. Egyéb szakmai anyagok

2. 1. Témák - ütemezése, tematikus tervek

- Témaajánlások
- Tehetséggondozó foglalkozások éves ütemtervei / zenés labdás torna, gyermek néptánc/

2. 1. Saját fejlesztések

TÁMOP 3. 1. 4. pályázati támogatással készült projektek

- Szüret
- Téli örömkök
- Cirkusz

Önálló saját fejlesztések

- Móríka /éves táncos fejlesztő program/ Tematikus táncházak éves terve
- Örökmozgó/éves labdás fejlesztő program
- Magyarok vagyunk c. óvodai projekt
- Az óvodapedagógusok saját kidolgozású témahetei, projektjei
- Ünnepek, programok intézkedési és projekttervei

**XV.
ZÁRÓRENDELKEZÉSEK**

1. Hatálybalépés

A Dorogi Zrínyi Ilona Óvoda Ép - kéz - láb egészségnevelő, mozgásharmónia alapozó óvodai pedagógiai programjának felülvizsgált, módosított változatát a nevelőtestület bevonásával az igazgató készítette és a fenntartó jóváhagyásával 2025.09.01-én lép hatályba.

2. Közzététel

A hatályba lépett pedagógiai programot az óvoda honlapján, az Oktatási Hivatal Közzétételi listájában közzé tesszük.

Összefoglaló tartalmát az évnyitó szülői értekezleten ismertetjük.

Rövidített változatát óvodába lépéskor adjuk át a szülőknek nyomtatott formában.

A program teljes nyomtatott változatban elérhető, megtekinthető az óvodában, az igazgató engedélyével.

2025. augusztus 22.

Szezechné Daróczy Anikó
igazgató